

INFORMACJA

**Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w
Makowie Mazowieckim
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu makowskiego
za rok 2023**

Maków Mazowiecki, 18.03.2024 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	str. 3
2. EPIDEMIOLOGIA	str. 8
3. HIGIENA KOMUNALA	str. 20
4. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	str. 34
5. HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	str. 39
6. HIGIENA PRACY	str. 43
7. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	str. 48
8. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	str. 57
GŁÓWNY CEL DZIAŁALNOŚCI PSSE W MAKOWIE MAZOWIECKIM W ROKU 2023	str. 60

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim realizował swoje zadania w roku 2023, na terenie powiatu makowskiego, na podstawie rocznego planu pracy, wynikającego z zakresu zadań ustawowych wykonywanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Niezależnie od tych działań, znaczny udział w czynnościach podejmowanych przez PPIS w roku 2023 miały nieplanowane działania doraźne, wynikające z potrzeb bieżących, mieszczące się w kompetencjach PIS.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych powodowanych warunkami środowiska, a także prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej realizuje w/w zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny procesów nauczania i wychowania,
- 4) higieny wypoczynku i rekreacji,
- 5) zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- 6) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne - w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W roku 2023 r. upoważnieni przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Makowie Mazowieckim pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Makowie Mazowieckim wykonując zadania określone w Planie zasadniczych przedsięwzięć na rok 2023:

- przeprowadzili łącznie 1385 kontroli sanitarnych, wizytacji oraz wywiadów epidemiologicznych (w roku 2022 r. - 2149 kontroli i wywiadów, w 2021 r. – 2838),
- pobrali w ramach nadzoru i monitoringu Państwowej Inspekcji Sanitarnej 109 prób wody przeznaczonej do spożycia do badań bakteriologicznych i fizykochemicznych, pobrano

również 16 prób wody w zakresie oznaczeń mikrobiologicznych (*Legionella pneumophila*) oraz 1 próbę wody z kąpieliska,

- pobrali 104 próby żywności i przedmiotów użytku do badań laboratoryjnych mikrobiologicznych i fizykochemicznych,
- dokonano oceny znakowania artykułów spożywczych i przedmiotów użytku – 83 oznaczenia fizyczne – nie stwierdzono zastrzeżeń;
- zlecono PSSE w Ostrowi Maz. przeprowadzenie pomiarów w ramach nadzoru HP dot.: pomiarów hałasu 13, pomiarów zapylenia 4, pomiarów drgań 4 – łącznie 18 oznaczeń;
- przeprowadzono badania obciążenia ciężarem tornistrów w placówkach szkolnych :
  - liczba badań = **23** (liczba oddziałów klasowych, w których przeprowadzono ważenie plecaków szkolnych)
  - liczba oznaczeń = **774** (liczba zważonych uczniów + liczba zważonych tornistrów)
  - przeprowadzono pomiary temperatury pomieszczeń, w sezonie grzewczym w placówkach szkolno-oświatowych:
  - liczba badań = **9** (liczba placówek, w których dokonano pomiaru temperatury podczas kontroli sanitarnych)
  - liczba oznaczeń = **57** (liczba pomieszczeń, w których dokonano pomiaru temperatury)
  - pomiary dot. ergonomii mebli (własne pomiary):
  - liczba badań = **4** (liczba oddziałów, w których dokonano pomiarów w trakcie kontroli sanitarnych)
  - liczba oznaczeń = **16** (liczba zmierzonych uczniów + liczba zmierzonych stanowisk).
- wykonano **36** ogółem badań w placówkach szkolno-oświatowych **oraz** wykonano **847** oznaczenia fizyczne w placówkach szkolno-oświatowych.
- za stwierdzone uchybienia bieżącego stanu sanitarno - higienicznego Pracownicy PSSE w Makowie Maz. nałożyli 16 mandatów karnych na łączną kwotę 2900 zł;

W ramach postępowania pokontrolnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim wydał:

- **233** decyzje administracyjne, w tym:

- nakazujące w określonym terminie doprowadzenie warunków sanitarnohigienicznych kontrolowanych podmiotów do wymogów określonych przepisami obowiązującego prawa,
  - dotyczące zatwierdzenia zakładu i wpisania (wypisania, dokonania zmiany we wpisie) do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z przepisami ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
  - dotyczące zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji,
  - dotyczące zatwierdzenia laboratorium o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody,
  - decyzja wyrażająca zgodę na poszerzenie cmentarza ;
- 13 postanowień dotyczących:
    - sprowadzenia zwłok (10),
    - podjęcia zawieszono postępowania (3)
  - 2 opinie o regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach,
  - 37 opinii dla przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko bez żądania opracowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
  - 12 opinii i uzgodnień dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko
  - 4 opinie sanitarne w sprawie uzgodnienia przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na jego realizację,
  - 9 opinii sanitarnych innych z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego,
  - 127 decyzji płatniczych,
  - zaopiniował 28 projektów budowlanych pod kątem spełnienia warunków higieniczno-sanitarnych.

W 2023 r. zarejestrowano 281 potwierdzonych przypadków COVID-19 w tym hospitalizowanych było 36 osób. Zarejestrowano 10 przypadków możliwych w tym 3 hospitalizowane. Wywiady epidemiologiczne przeprowadzane na bieżąco i informacje uzupełniane w systemie SEPIS.

W ramach nadzoru nad COVID-19 pracownicy PSSE w Makowie Maz. pełnili dyżury według harmonogramu opracowanego przez WSSE w Warszawie (w ramach wirtualnej stacji) raz w miesiącu (od stycznia do czerwca). Przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z chorymi z województwa mazowieckiego.

W związku z koniecznością monitorowania zmienności genetycznej wirusa SARS-CoV-2 nawiązano współpracę z SPZOZ-ZZ w Makowie Maz., w ramach której przeprowadzono sekwencjonowanie u 2 pacjentów szpitala. Sekwencjonowanie wykonano w Laboratorium WSSE w Warszawie - stwierdzono wariant Omicron.

W ramach działalności oświatowo-promocyjnej zorganizowano **Kampanię Powiatową "Zdrowo i bezpiecznie – Pamiętajcie koniecznie!"**, w ramach której zrealizowano projekty edukacyjne.

Pracownicy PSSE w Makowie Mazowieckim brali czynny udział w 9 festynach organizowanych przez: Miasto Maków Mazowiecki, Starostwo Powiatowe w Makowie, Stowarzyszenie Pomocy Liceum, Fundację „Kocham Maków”, KGW Drądzewo, Stowarzyszenie Przyjaciele Makowskiej Dwójki w Makowie Mazowieckim, GOUK w Różanie, Gminę Rzewnie, Urząd Gminy Sypniewo.

Tematem przewodnim spotkań była promocja kampanii **"Zdrowo i bezpiecznie-Pamiętajcie koniecznie!"** oraz **„Narkotyki, dopalacze to nie umilacze”** akcji koordynowanej przez KPP Maków Mazowiecki. W ramach kampanii, w zakresie profilaktyki antynarkotykowej zorganizowano 19 spotkań z uczniami oraz 2 spotkania z rodzicami. W spotkaniach uczestniczyło 740 osób.

W ramach działalności oświatowo-profilaktycznej zorganizowano 4 szkolenia dotyczące profilaktyki onkologicznej. Łącznie uczestniczyło w nich 92 osoby.

W maju 2023 zorganizowano eliminacje powiatowe **XXX Festiwalu Piosenki o Zdrowiu**, w którym brało udział 9 szkół i 4 przedszkola z terenu powiatu. Łącznie 94 osoby.

W czerwcu zorganizowano **Wystawę Grzybów „Poznaj grzyby-unikniesz zatrucia”**, w której wzięło udział ponad 500 osób (uczniów i mieszkańców powiatu).

W ramach Kampanii Powiatowej **"Zdrowo i bezpiecznie – Pamiętajcie koniecznie!"** zrealizowano:

1. projekt edukacyjno-szkoleniowy dla przedsiębiorców oraz służb BHP z terenu powiatu makowskiego na temat: **"Pyły drewna jako czynniki o działaniu rakotwórczym"** przeprowadzony przez pracowników Sekcji Higieny Pracy przy współudziale przedstawicieli PSSE w Ostrowi Maz. oraz Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Makowie Maz;
2. projekt edukacyjno-szkoleniowy dla zarządców (właścicieli, dyrektorów) budynków użyteczności publicznej na temat: **„Zanieczyszczenia Radonem w budynkach**

użyteczności publicznej i sposobu minimalizacji ryzyka” przeprowadzony przez pracowników Sekcji Higieny Pracy przy współudziale pracowników Sekcji Higieny Komunalnej;

3. projekt edukacyjno-szkoleniowy dla przedstawicieli podmiotów leczniczych z terenu powiatu makowskiego na temat: **„Choroby odzwierzęce ze szczególnym uwzględnieniem wścieklizny”** oraz **„Szczepienia ochronne realizacja kalendarza szczepień”** przeprowadzone przez pracowników Sekcji Epidemiologii;
4. projekt edukacyjno-szkoleniowy dla przedstawicieli operatorów i administratorów wodociągów z powiatu makowskiego w zakresie **„Jakość wody przeznaczonej do spożycia”** przeprowadzone przez Sekcję Higieny Komunalnej;
5. projekt edukacyjno-szkoleniowy dla przedsiębiorców tzw. strefy beauty **„Wymagania sanitarne i bezpieczeństwo w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym”** realizowany przez Sekcję Higieny Komunalnej i Sekcję Epidemiologii;
6. projekt edukacyjno-szkoleniowy dla przedsiębiorców i Kół Gospodyń Wiejskich z powiatu makowskiego na temat **„Bezpieczeństwo zdrowotne żywności i produkcji posiłków w tzw. domach prywatnych”** przeprowadzone przez pracowników Sekcji Higieny Żywności i Żywienia;
7. projekt edukacyjno-szkoleniowy dla uczniów szkół gastronomicznych na temat **„Wymogi i warunki sanitarne dla małej gastronomii”, „Zatrucia pokarmowe”** realizowane przez pracowników Sekcji Higieny żywności i Żywienia oraz Sekcji Epidemiologii.

Szeroko rozumiany stan sanitarny Powiatu można ocenić, jako dobry. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Maz. zapewnił pełną realizację zadań statutowych PSSE. Szczegółowa charakterystyka zjawisk i działań składających się na ocenę stanu sanitarnego została zawarta w poniższej analizie opisującej poszczególne obszary działania PSSE.

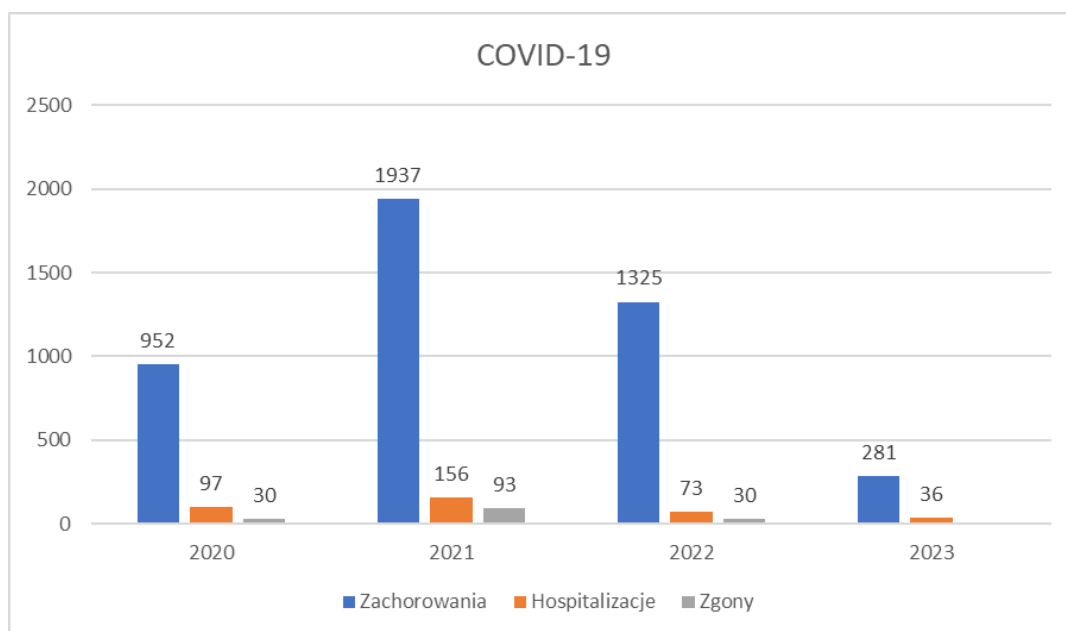
EPIDEMIOLOGIA:

1. W zakresie zwalczania chorób zakaźnych:

Na podstawie zgłoszeń przypadków zachorowań, zakażeń i zatruc wpływających do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Makowie Maz. z podmiotów leczniczych prowadzona jest rejestracja chorób zakaźnych pozwalająca na bieżący monitoring i ocenę sytuacji epidemiologicznej w powiecie oraz wczesne podejmowanie ewentualnych działań przeciwepidemicznych.

W 2023 zarejestrowano 281 potwierdzonych przypadków COVID-19 w tym hospitalizowanych było 36 osób. Zarejestrowano 10 przypadków możliwych w tym 3 hospitalizowane. Wywiady epidemiologiczne przeprowadzane na bieżąco i informacje uzupełniane w systemie SEPIS.

Wykres . Zachorowania na COVID-19 w powiecie makowskim w latach 2020-2023

Źródło: Dane PSSE w Makowie Maz.

W ramach nadzoru nad COVID-19 pracownicy PSSE w Makowie Maz. pełnili dyżury według harmonogramu opracowanego przez WSSE w Warszawie 1 raz w miesiącu (od stycznia do czerwca). Przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z chorymi z województwa mazowieckiego.

W związku z koniecznością monitorowania zmienności genetycznej wirusa SARS-CoV-2 nawiązano współpracę z SPZOZ-ZZ w Makowie Maz., w ramach której przeprowadzono sekwencjonowanie u 2 pacjentów szpitala. Sekwencjonowanie wykonano w Laboratorium WSSE w Warszawie - stwierdzono wariant Omicron.

W roku 2023 roku na terenie powiatu makowskiego zarejestrowano 2 ogniska przenoszone drogą pokarmową.

- **Ognisko: SS Karniewo** maj 2023. Miejsce wystąpienia to dom rodzinny. Wystąpiły objawy: biegunka, wymioty, gorączka, ból brzucha. Liczba chorych 4 osoby w tym 2 dzieci. Hospitalizowano 1 osobę. Od osób chorych pobrano materiał do badań. Ustalono czynnik etiologiczny – Salmonella Enteritidis u wszystkich chorych w ognisku. Przeprowadzono kontrolę przez pracowników Sekcji EPN i HŻŻ. Nie pobrano próbek żywnościowych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.
- **Ognisko: SS Kobylinek** lipiec 2023. Miejsce wystąpienia – dom rodzinny. Liczba chorych -2 osoby, które były hospitalizowane. Osób narażonych - 5. Od osób chorych objawowych (wymioty, biegunka, gorączka) pobrano próby i wyhodowano Salmonella Enteritidis. W ognisku przeprowadzono kontrolę przez pracowników Sekcji EPN i HŻŻ. Nie pobrano próbek żywnościowych, nie stwierdzono nieprawidłowości. Od 3 osób narażonych, bezobjawowych pobrano materiał do badania w kierunku SS, u 2 osób stwierdzono pozytywne wyniki i zarejestrowano jako nosiciele. Nosicieli zwolniono z nadzoru sanitarnego po wykonaniu badań z 3 kolejnych dni i uzyskaniu wyników ujemnych. Na osobę zatrudnioną na stanowisku salowej w Dziale Higieny SPZOZ-ZZ w Makowie Maz. nałożono obowiązek natychmiastowego zaniechania wykonywania pracy do czasu uzyskania ujemnych wyników w kierunku nosicielstwa pałeczek Salmonella. Po uzyskaniu wyników negatywnych z trzech kolejnych dni zakończono nadzór epidemiologiczny

W roku 2023 w szpitalu SPZOZ-ZZ w Makowie Maz. wystąpiły 2 ogniska epidemiczne:

- **Ognisko COVID -19** w Oddziale Internistyczno-Nefrologicznym. Biologicznym czynnikiem chorobotwórczym był SARS-CoV-2. Liczba pacjentów z zakażeniem w ognisku – 4 osoby. W związku z otrzymaniem raportu wstępnego przeprowadzono kontrolę sanitarną.

- **Ognisko Klebsiella pneumoniae** w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Biologicznym czynnikiem chorobotwórczym była Klebsiella pneumoniae KPC (+). Liczba pacjentów z kolonizacją biologicznym czynnikiem chorobotwórczym w ognisku – 5 osób. W związku z otrzymaniem raportu wstępnego przeprowadzono kontrolę sanitarną.

W ramach nadzoru nad zgłaszalnością chorób zakaźnych, zakażeń oraz zgonów do organów PIS, przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych. Część podmiotów leczniczych druki ZLK-1 i ZLB-1 zgłasza elektronicznie i udostępniane są w EpiBazie, w dalszym ciągu część podmiotów zgłasza w formie papierowej i pracownicy EPN wpisują do systemu EpiBaza.

W 2023 roku w zakresie nadzoru nad Ostrymi Porażeniami Wiotkimi przeprowadzono 10 kontroli w SPZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim w Oddziale Pediatrycznym i SOR. W oddziałach sprawdzono dokumentację: wykaz chorych oddziału, rejestr chorób zgłoszonych do NFZ, rejestr główny przyjęć i wypisów oraz procedury postępowania. W oddziałach wyznaczone są osoby odpowiedzialne za współpracę z PSSE w ramach nadzoru nad OPW, dostępne są numery telefonów PSSE oraz adres e-mail. Do wglądu pracowników aktualny wykaz chorób podlegających zgłoszeniu zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi z dnia 5 grudnia 2008 roku. Opracowane są procedury: Schemat postępowania w przypadku ostrego porażenia wiotkiego u osoby poniżej 15 roku życia oraz Postępowanie z pacjentem-dzieckiem w przypadku podejrzenia ostrego porażenia wiotkiego.

W 2023 roku zgłoszono 5 przypadków gruźlicy w tym 1 przypadek gruźlicy płuc stwierdzonej sekcyjnie. Z chorymi przeprowadzono wywiady epidemiologiczne. Ustalono osoby z bliskiego kontaktu z miejsca zamieszkania i pracy. Poinformowano osoby z bezpośredniej styczności o fakcie narażenia na zakażenie prątkiem gruźlicy i o konieczności kontaktu z lekarzem poz. Do lekarza poz wystosowano pisma o konieczności objęcia specjalistycznym nadzorem lekarskim osób szczególnie narażonych w związku z kontaktem z chorym na gruźlicę.

Prowadzono nadzór nad ogniskami i zachorowaniami wśród uchodźców”. W obowiązujących meldunkach na bieżąco rejestrowane są przypadki chorób zakaźnych ZLK-1 oraz dodatkowo wyniki badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych ZLB-1 w wersji elektronicznej. Rejestrowane na bieżąco w sprawozdaniach MZ-56.

W trakcie nadzoru nad osobami narażonymi na wściekliznę, współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną. W 2023 roku zgłoszono 37 przypadków narażenia na wściekliznę. Były to pogryzienia przez psy i koty, oraz jedno pogryzienie przez szczura. Przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z osobami narażonymi na wściekliznę. W ramach porozumienia z Inspekcją Weterynaryjną, informacje o kontakcie ze zwierzęciem przekazano do PIW w celu obserwacji zwierząt (26 przypadków). Po skończonej obserwacji otrzymano wyniki badania. W przypadku 11 osób, gdzie nie było możliwości identyfikacji zwierząt, przeprowadzono szczepienia p/wściekliznie.

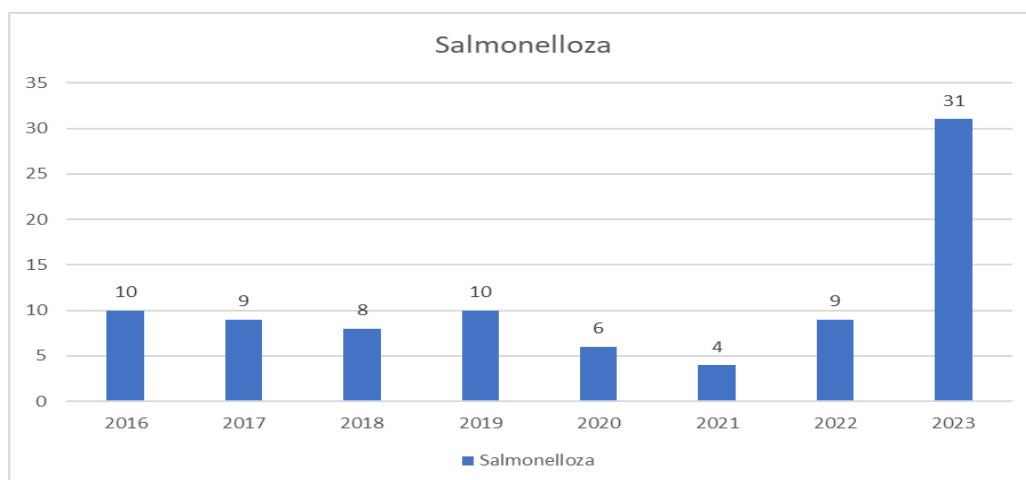
Do podmiotów leczniczych przekazywano komunikaty Mazowieckiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii dotyczące akcji szczepienia lisów wolno żyjących przeciwko wściekliznie.

W roku sprawozdawczym przebadano 312 osób w kierunku nosicielstwa SS w tym zwolnionych z opłaty 79 osób (uczniowie szkół medycznych i gastronomicznych).

W 2023 zarejestrowano 4 nowych nosicieli Salmonelli Enteritidis. Z nadzoru sanitarnego zwolniono 3 nosicieli po wykonaniu badań z trzech kolejnych dni i uzyskaniu wyników ujemnych. Na przedstawiciela ustawowego osoby małoletniej (nosiciela SS, ucznia szkoły gastronomicznej) nałożono decyzję dot. zaniechania wykonywania zajęć praktycznych w szkole gastronomicznej do czasu uzyskania ujemnych wyników badań w kierunku nosicielstwa pałeczek Salmonella. Po uzyskaniu wyników negatywnych uczeń mógł kontynuować zajęcia praktyczne w szkole gastronomicznej.

W roku 2023 w porównaniu do roku 2022 nastąpił wzrost zachorowań na salmonellozy. W roku 2022 – 9 przypadków w tym 8 osób hospitalizowanych zaś w roku 2023 – 31 przypadków w tym 25 było hospitalizowanych.

Wykres. Zachorowania na Salmonellozy w powiecie makowskim w latach 2016-2023.

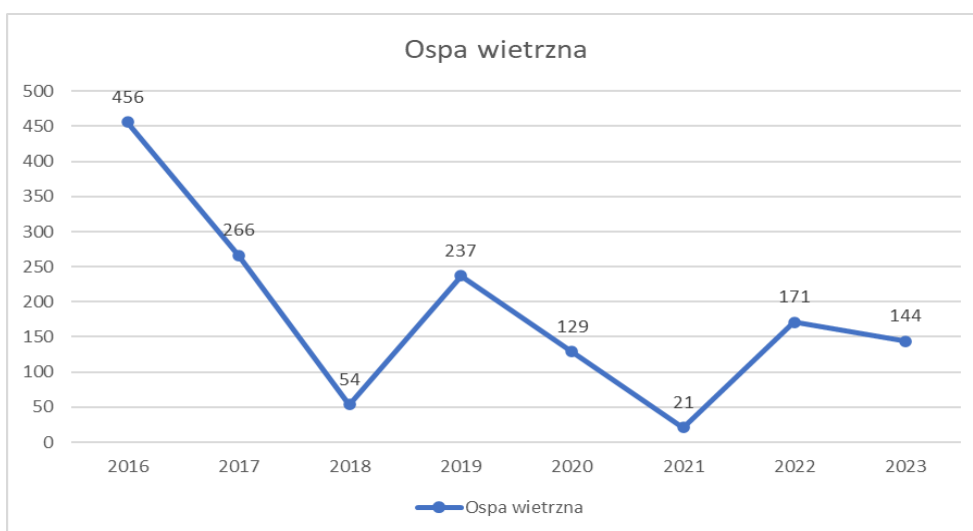

Źródło: Dane PSSE w Makowie Maz.

Na bieżąco prowadzony jest nadzór nad osobami z kontaktu z chorymi na WZW typ B i WZW typ C. W roku 2023 zarejestrowano jeden przypadek wirusowego zakażenia wątroby typu B oraz 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C przewlekłe i BNO. Po otrzymaniu zgłoszenia ZLK-1 nawiązano kontakt z chorymi i przeprowadzono wywiady epidemiologiczne. Zebrano dane o czasie zachorowania, czynnikach ryzyka oraz o osobach z kontaktu. Do lekarzy poz wysłano pisma o objęcie nadzorem epidemiologicznym osoby chorej oraz osób z otoczenia. Skierowano na szczepienia p/ko WZW B osoby które nigdy nie były szczepione przeciw WZW B. Przypadki zachorowań wprowadzono do EpiBazy.

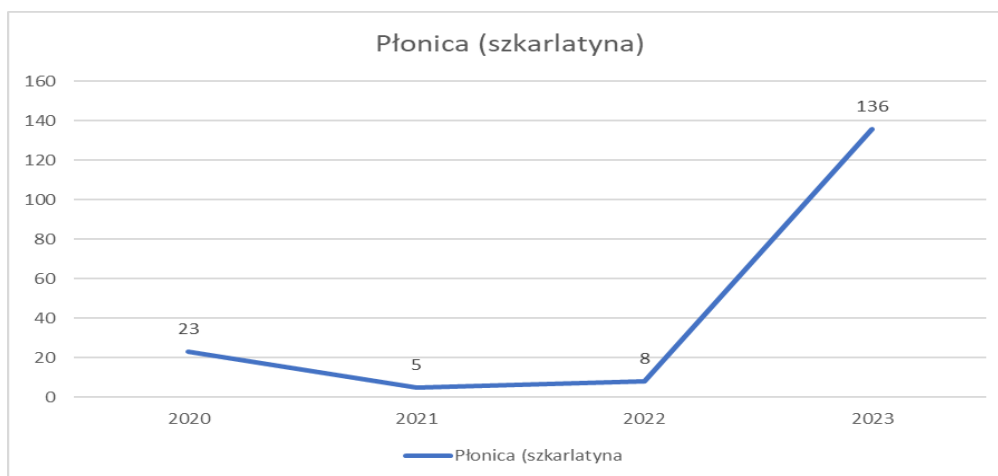
W roku 2023 odnotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną zaś znaczny wzrost zachorowań na szkarlatynę w porównaniu z latami ubiegłymi.

Wykres. Zachorowania na ospę wietrzną w powiecie makowskim w latach 2016-2023.

Źródło: Dane PSSE w Makowie Maz.

Wykres. Zachorowania na Płonice (szkarlatynę) w powiecie makowskim w latach 2020-2023.

Źródło: Dane PSSE w Makowie Maz.

W 2023 roku prowadzono dystrybucję i nadzór nad wykorzystaniem testów antygenowych w Domach Pomocy Społecznej. Na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną w DPS.

W związku z wystąpieniem wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u ptaków dzikich z gatunku mewa śmieszka na terenie zbiorników wodnych w miejscowości Brzoze Małe do podmiotów leczniczych przekazano informację o zwrócenie szczególnej uwagi na przypadki grypy u osób, w tym mających kontakt z padłym ptactwem.

W ramach porozumienia z PIW w Makowie Maz. ustalono lokalizację ferm drobiu na terenie powiatu makowskiego w celu objęcia nadzorem osób narażonych na kontakt z drobiem. Do właścicieli ferm drobiu zostały przekazane „Zasady ochrony biologicznej osób i zwierząt w związku z działaniami podejmowanymi na obszarach podwyższonego i wysokiego ryzyka wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków u ptaków dzikich”.

W związku z prowadzeniem postępowania epidemiologicznego przez PPIS w Elblągu w sprawie zakażenia *Vibrio cholerae* objęto nadzorem epidemiologicznym 2 osoby z kontaktu z osobą chorą. Od wskazanych osób pobrano materiał do badań w celu wykluczenia zakażenia. Badania przeprowadzono w WSSE w Warszawie.

W 2023 roku pracownicy Sekcji Epidemiologii uczestniczyli w szkoleniach z zakresie chorób zakaźnych:

- Narada szkoleniowa w zakresie chorób zakaźnych,
- Choroby zakaźne 2023 XV edycja Kompendium najnowszej wiedzy,
- Podstawowe informacje i aspekty medyczne na temat HIV/AIDS,
- Postępowanie w ognisku choroby przenoszonej drogą pokarmową.

W ramach Kampanii powiatowej **„Zdrowo bezpiecznie-pamiętajcie koniecznie!”** realizowanej w roku 2023;

- zorganizowano szkolenia dla pracowników podmiotów leczniczych w zakresie chorób odzwierzęcych oraz szczepień ochronnych;
- dwa szkolenia „Zatrucia i zakażenia pokarmowe” dla uczniów szkół ponadpodstawowych o profilu gastronomicznym;
- uczestniczono w projekcie edukacyjnym „Poznaj grzyby, unikniesz zatrucia”, grzybobranie i warsztaty z Klubem Seniora;

- brano udział w XXX eliminacji powiatowych Festiwalu Piosenki o zdrowiu w Makowie Mazowieckim;
- brano udział w festynach organizowanych na terenie powiatu – organizacja i obsługa stanowiska promocji zdrowia w celu podniesienia świadomości mieszkańców m.in. w zakresie szczepień ochronnych i zapobieganiu chorobom zakaźnym;
- opracowano materiały informacyjne na portal społecznościowy FB PSSE Maków Maz. na temat: min. „Ptasia grypa”.

2. W zakresie nadzoru higieny lecznictwa:

Na terenie powiatu funkcjonuje jeden szpital powiatowy SPZOZ ZZ w Makowie Mazowieckim objęty nadzorem przez PPIS w Makowie Mazowieckim,

Liczba łóżek: 215 oraz 16 stanowisk dializacyjnych, 4 łóżeczka neonatologiczne, 18 łóżek hotelowych dla matek, 5 łóżek SOR

W skład szpitala powiatowego wchodzi następujące oddziały i poradnie:

1. Oddziały

- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy
- Oddział Rehabilitacyjny
- Oddział Pediatryczny
- Oddział Internistyczno-Nefrologiczny
- Oddział Chorób Wewnętrznych
- Stacja Dializ
- Oddział Chirurgii Ogólnej
- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
- Oddział Neonatologiczny
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy
- Oddział Anesteziologii i Intensywnej Terapii
- Szpitalny Oddział Ratunkowy
- Ośrodek Rehabilitacji Diennej

2. Poradnie

- Poradnia Chirurgii Ogólnej
- Poradnia Rehabilitacyjna
- Poradnia Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
- Poradnia Otolaryngologiczna
- Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy

- Poradnia Diabetologiczna
  - Poradnia Endokrynologiczna
  - Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
  - Poradnia Kardiologiczna
  - Poradnia Neurologiczna
  - Poradnia Onkologiczna
  - Poradnia Psychologiczna
  - Poradnia Zdrowia Psychicznego
  - Poradnia Logopedyczna
  - Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia
  - Poradnia Chorób Wewnętrznych
  - Poradnia Pediatria
  - Poradnia Okulistyczna
  - Poradnia Nefrologiczna
  - Poradnia Dermatologiczna
  - Poradnia Medycyna Pracy
  - Poradnia Chirurgii Onkologicznej
  - Nocna i Świąteczna Pomoc Lekarska i Pielęgniarska
3. Centralna Sterylizacja
4. Diagnostyka i Pracownie:
- Laboratorium Analityczne
  - Pracownia Diagnostyki Obrazowej
  - Pracownia Tomografia Komputerowa
  - Pracownia RTG
  - Pracownia USG
  - Laboratorium Mikrobiologiczne
  - Pracownia Endoskopii
  - Pracownia Diagnostyki Patomorfologicznej
  - Pracownia Serologii Tranfuzjologicznej
5. Blok Operacyjny
6. Apteka Centralna
7. Dział Higieny

W 2023 r. przeprowadzono kontrolę kompleksową szpitala podczas której stwierdzono naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach Laboratorium Analitycznego, Poradni Ginekologiczno Położniczej, w Poradni Endoskopowej i w oddziale położniczo-ginekologicznym i neonatologicznym. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzje nakładające obowiązek poprawy stanu sanitarno technicznego, ustalono z Dyrekcją szpitala terminy usunięcia niezgodności.

Podstawową opiekę zdrowotną w powiecie makowskim świadczą publiczne zakłady opieki zdrowotnej: Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Makowie Mazowieckim z Filią w Szelkowie, Krasieńcu, Karniewie i CSK MSWiA Poliklinika w Ciechanowie Filia w Makowie Mazowieckim oraz niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej - 12 podmiotów leczniczych. Na terenie powiatu funkcjonuje 16 gabinetów stomatologicznych.

W roku 2023 zakończyły działalność: „Przychodnia Lekarska „Pod Różą” ul. Jana Pawła II 18E w Pułtuskul Filia w Karniewie 06-425 Karniewo, ul. Działkowa 5; Niepubliczny Zakład Rehabilitacji FIZJO-MED Joanna Piątek 06-200 Maków Maz. ul. Przasnyska 75; NZOZ Tomasz Bednarski 07-400 Ostrołęka ul. Insurekcyjna 6 lok.1U; NZOZ MED.-ROM Roman Dąbrowski 06-200 Maków Maz ul. Mazowiecka 2I, PL Krystyna Drogosz 06-200 Maków Maz. ul. Konstytucji 3-go Maja 8; IPL Robert Świder 06-200 Maków Maz. ul. Polna 41; IPL Gabinet Stomatologiczny Izabela Szelkowska 06-225 Rzewnie; IPL Cezary Pakuła 06-232 Czerwonka Włociańska 36; podmiot leczniczy w Gąsewie Poduchownym.

W roku 2023 działalność rozpoczęły: IPL Magdalena Szcześniak 06-232 Czerwonka Włociańska 36; Ewa Bożena Zadroga NZOZ MEDI DENT Poradnia Stomatologiczna w Rzewniu. Nowopowstałe podmioty udzielają świadczeń w zakresie stomatologii. Placówki spełniają wymagania rozporządzenia.

W publicznych i niepublicznych placówkach służby zdrowia i gabinetach indywidualnej praktyki lekarskiej prowadzony jest nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym. W 2023 r. przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych.

Podczas kontroli obiektów zwracano uwagę m.in. na:

- prawidłowość prowadzenia procesów sterylizacji i dezynfekcji,
- stosowanie indywidualnych środków ochrony osobistej przez pracowników,
- przestrzeganie procedur higienicznych w tym dotyczących sprzątnia,
- postępowania z bielizną i odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania,

- zgłaszalność chorób zakaźnych i zakażeń do PSSE.
- przeprowadzanie kontroli wewnętrznej.

Stan sanitarno-techniczny poprawia się poprzez bieżące remonty i modernizacje prowadzone przez placówki

3. W zakresie szczepień ochronnych:

W zakresie nadzoru nad szczepieniami ochronnymi działalność jest ukierunkowana na prowadzenie czynności kontrolnych ze zwróceniem uwagi na:

- wykonawstwo szczepień ochronnych w oparciu o obowiązujący Program Szczepień Ochronnych;
- przechowywanie i dystrybucję preparatów szczepionkowych oraz nadzór nad przestrzeganiem łańcucha chłodniczego;
- prawidłową gospodarkę preparatami szczepionkowymi.

Na terenie powiatu szczepienia ochronne prowadzi **18** punktów szczepień wyposażonych w odpowiedni sprzęt. W roku 2023 przeprowadzono 16 kontroli w zakresie realizacji szczepień ochronnych według obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych.

W roku 2023 zakończył swoją działalność punkt szczepień w przychodni NZOZ „Pod Różą” w Karniewie.

We wszystkich placówkach realizujących szczepienia ochronne urządzenia chłodnicze wyposażone są w elektroniczne rejestratory do pomiaru temperatury w lodówkach z funkcją powiadamiania sms w celu wzmożonego nadzoru nad przechowywaniem szczepionek. Szczepionki do punktów szczepień pobierane są z magazynu szczepionek przy PSSE w Makowie Maz. W roku 2023 nie odnotowano przypadków przerwania łańcucha chłodniczego.

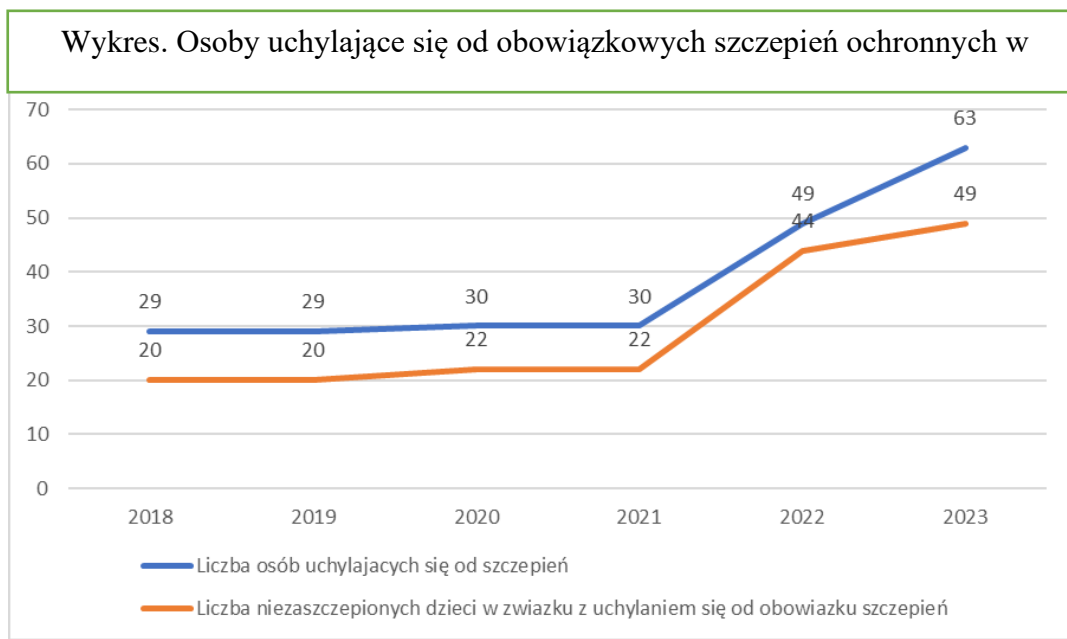
Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży objętych szczepieniami obowiązkowymi jest wysoki ok. 98%.

W roku 2023 nie zgłoszono przypadków Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych.

Na terenie powiatu makowskiego w roku 2023 placówkach wykonujących szczepienia ochronne znajdowało się 7814 kart uodpornienia dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 roku życia.

Można zauważyć, że liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim. W roku 2022 – 49, w 2023 – 63. Informacje o osobach

uchylających przekazywane są na bieżąco do PPIS przez placówki realizujące szczepienia ochronne. PPIS w Makowie Mazowieckim wystosował pisma przypominające o ustawowym obowiązku poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym, do osób uchylających się od szczepień, sprawujących opiekę (rodzice) lub osób będących przedstawicielem ustawowym nad osoba małoletnią,

Źródło: Dane PSSE w Makowie Maz.

W roku 2023 w placówce realizującej szczepienia ochronne na terenie działalności PSSE w Makowie Maz. wystąpiło niepożądane zdarzenie, dotyczyło podania szczepionki Pentaxim po terminie ważności. Szczepionka z datą ważności 30.09.2023 r. została podana 5.10.2023 r. Przyczyną zaistniałej sytuacji była niezamierzona nieostrożność personelu medycznego (przed podaniem szczepionki nie sprawdzono terminu ważności). O zaistniałym fakcie personel medyczny placówki powiadomił niezwłocznie lekarza przychodni, rodziców dziecka oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Makowie Mazowieckim. W dokumentacji medycznej dziecka została sporządzona notatka o zdarzeniu. Dziecko objęto szczególnym nadzorem. W związku z zaistniałą sytuacją, w dniu 6.10.2023 r. przeprowadzono kontrolę w placówce medycznej. Sprawdzono stan magazynowy szczepionek, urządzenie chłodnicze wyposażone w rejestrator temperatury z funkcją powiadamiania sms do wyznaczonych pracowników. Sprawdzono procedury dotyczące szczepień. W placówce wdrożone są prawidłowo procedury postępowania, z którymi pracownicy są zapoznani (potwierdzenie podpisem). Przychód i rozchód szczepionek w placówce prowadzony w sposób czytelny i

prawidłowy na bieżąco. W protokole kontroli zalecono informowanie PPIS w Makowie Maz. o stanie zdrowia dziecka i dalszym postępowaniu w zaistniałej sytuacji.

Do Pani dr hab. Ewy Augustynowicz Profesor NIZP PZH-PIB Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru wysłano zapytanie o opinię odnośnie bezpieczeństwa i immunogenności szczepionki Pentaxim podanej po terminie ważności. Według opinii Pani profesor „W odniesieniu do immunogenności podanego preparatu na podstawie badań stabilności wskazanych przez wytwórcę jak i w świetle aktualnej wiedzy medycznej należy stwierdzić z wysokim prawdopodobieństwem, że immunogenność szczepionki w tym wypadku pozostała bez zmian, lub zmieniła się nieznacznie bez widocznego wpływu na końcową skuteczność szczepienia”.

Dziecko, którego dotyczyło niepożądane zdarzenie czuło się dobrze i ma kontynuowane szczepienia zgodnie z PSO.

HIGIENA KOMUNALA

W nadzorze Higieny Komunalnej w 2023 roku pracownicy higieny komunalnej przeprowadzili ogółem: 280 kontroli. W ramach nadzoru pobrano 109 próbek wody do badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, w tym: 16 próbek na Legionellę sp. i 1 próbkę z kąpieliska.

Sporządzono ogółem: 113 decyzji, w tym: 9 - nakazujących, 1 - o zatwierdzeniu laboratorium zewnętrznego, 5 - finansowych, 4 - o umorzeniu postępowania administracyjnego i 94 – innych (11 – ekshumacji, 83 – decyzji na wywóz zwłok/szczątków ludzkich za granicę), 10- postanowień na przywóz zwłok/szczątków ludzkich z zagranicy. Ukarano 1 mandatem karnym w kwocie 200,00 zł.

Do Nadzoru Higieny Komunalnej w 2023 roku wpłynęło 6 interwencji, które zostały załatwione zgodnie z kompetencjami. Interwencje dotyczyły niewłaściwych warunków sanitaro higienicznych w tzw. obiektach strefy beauty, niewłaściwej gospodarki odpadami, domniemania zanieczyszczenia wody w ujęciu prywatnym (przydomowa studnia) oraz niewłaściwych warunków sanitaro higienicznych i opiekuńczych w placówce świadczącej usługi opieki całodobowej.

W 2023 roku kontynuowano sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad ciepłą wodą użytkową w zakresie obecności pałeczek Legionella sp. w budynkach użyteczności publicznej zgodnie z harmonogramem poboru: SPZOZ w Makowie Mazowieckim; Dom Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim oraz w ramach kontroli wewnętrznej sprawowanej przez właścicieli i zarządcy budynków użyteczności publicznej. We wszystkich obiektach stwierdzono, że badana ciepła woda spełnia wymagania mikrobiologiczne w zakresie bakterii z rodzaju Legionella. Wyjątek stanowił Zespół Szkolno - Przedszkolny w Karniewie gdzie w dwóch z trzech pobranych próbek stwierdzono niewielki poziom skolonizowania instalacji wody ciepłej.

I. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. WPROWADZENIE

W 2023 roku na terenie powiatu makowskiego objęto nadzorem 23 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 2 wodociągi zakładowe (inne), w których przeprowadzono ogółem 104 kontrole.

Wszystkie ww. urządzenia wodociągowe zaopatrywały w wodę 43566 mieszkańców. Wybudowano 16,22 km sieci wodociągowej na wodociągach: Karniewo, Sypniewo, Jaciążek i Różan. Woda czerpana jest ze studni głębinowych na poziomach ujęcia wody od 40 m do 115,5 m głębokości. Regularnie prowadzona była kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia w zakresie parametrów objętych monitoringiem, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego jak również w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli urządzeń i przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

2. JAKOŚĆ WODY

Woda do spożycia uzyskiwana jest z 23 Stacji Uzdatniania Wody - ujęć wody podziemnej, w tym:

- ▶ 6 wodociągów o produkcji < 100 m³/d (zlokalizowane na terenach wiejskich),
- ▶ 16 wodociągów o produkcji od 100-1000 m³/d (2 zlokalizowane w mieście i 14 na terenach wiejskich),
- ▶ 1 wodociąg o produkcji od 1000 - 10000 m³/d (zlokalizowany na terenie miasta Makowa Mazowieckiego).

Prowadzono systematyczną kontrolę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie parametrów objętych monitoringiem grupy „A i B” jak również w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli urządzeń i przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

3. WODOCIĄGI ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ

Na koniec roku 2023:

- **22 wodociągi** dostarczały wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294),

-**1 wodociąg** w miejscowości Guty Duże gm. Czerwonka, zaopatrujący w wodę 305 mieszkańców dostarczał wodę o warunkowej przydatności do spożycia, ze względu na podwyższony poziom mętności. Obecnie w obiekcie trwają końcowe prace modernizacyjne mające na celu ocieplenie budynku SUW, wymianę infrastruktury uzdatniającej wodę oraz budowę zbiornika wyrównawczego, którego zadaniem będzie zapewnienie ciągłości dostaw wody w okresie szczytowego zapotrzebowania (okres letni).

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi w związku wystąpieniem znacznych wzrostów zakażeń bakteriami z rodzaju Legionella sp. w Polsce, w ubiegłym roku w ramach współpracy z samorządami odpowiedzialnymi za sieć wodociągową na ich terenie, prywatnymi domami opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi oraz zarządcami obiektów zbiorowego zamieszkania, przeprowadzono badania na obecność pałeczek Legionella sp. Stwierdzono skolonizowanie dwóch z trzech punktów poboru w sieci wewnętrznej obiektu (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Karniewie) w/w bakteriami, skażenie mieściło się na poziomie średniego skażenia (w 1 punkcie poboru 180 jtk/100ml, w 2 punkcie poboru 150 jtk/100ml). Po uzyskaniu informacji od zarządcy sieci poinformowano PCZK. Zobowiązano odpowiedzialny podmiot do podjęcia natychmiastowych i właściwych działań naprawczych. Powtórne badania wody ciepłej po przeprowadzonych działaniach naprawczych (wymiana pieca grzewczego wody i dezynfekcja termiczna) nie wykazały przekroczeń od wymaganego składu mikrobiologicznego wody ciepłej. Prowadzono w ramach nadzoru badania na obecność pałeczek Legionella sp. wody ciepłej w SPZOZ w Makowie Maz, nie stwierdzono przekroczeń.

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej jakości wody wykrywane były również krótkotrwałe przekroczenia niektórych parametrów takich jak: mętność, zapach, żelazo, mangan, i jon amonowy. Przekroczenia parametrów były następstwem awarii urządzeń do napowietrzania, awarii sieci technologicznej podczas przebudowy Stacji Uzdatniania Wody np.: awaria sprężarki, zaworu zwrotnego czy też elektrozaworu. Zdarzały się również pojedyncze przypadki zanieczyszczeń mikrobiologicznych w wodzie pobieranej w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej w zakresie parametrów objętych monitoringiem grupy „A i B” (bakterie grupy

coli, Escherichia coli, enterokoki i ogólna liczba mikroorganizmów [jtk] w $22 \pm 2^{\circ} \text{C}$ po 72 h), spowodowane czasowym zamknięciem, przerwą wakacyjną jednostek oświatowych i przedszkoli (tworzenie tzw. biofilmu osadzającego się na kamieniu w przewodach wodociągowych, spowodowane jest małym zużyciem wody z racji czasowego zamknięcia lub wyłączenia obiektu z eksploatacji). Wszystkie ww. sytuacje na bieżąco i możliwie jak najszybciej były eliminowane. Przeprowadzono działania naprawcze przez zarządcę sieci polegające na natychmiastowym chlorowaniu, a następnie płukaniu urządzeń w stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej. Następnie pobrano próby do badań, które potwierdziły skuteczność działań naprawczych. Próbek wody wykonywane były przez Laboratoria Inspekcji Sanitarnej bądź Laboratoria Akredytowane – zatwierdzone przez Inspekcję Sanitarną w zakresie parametrów oznaczanych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

GMINA CZERWONKA

Guty Duże

Na podstawie sprawozdania z badań wody z dnia 01.06.2023 r. nr 264846/23/WAW sporządzonego przez J. S. HAMILTON POLAND Sp. z o. o. Laboratorium Badawcze ul. Chwaszczyńska 180, 81-571 Gdynia, próbki wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej w zakresie parametrów monitoringu grupy „A” w Stacji Uzdatniania Wody – po uzdatnieniu, stwierdzono, że woda nie spełnia wymagań określonych w załączniku nr 1C Tabela 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) ze względu na wysoki poziom mętności. Na podstawie ww. sprawozdania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim wydał:

- Decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia nr HKN.9027.5.4.2023.GC z dnia 17.07.2023 r. z terminem wykonania do dnia 31.10.2023 r.
- Ocenę jakości wody o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi nr HKN.9027.1.48.2023.GC z dnia 17.07.2023 r.

Na prośbę Prezesa Zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Makowie Mazowieckim (administradora wodociągu) pismem z dnia 9 listopada 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim przedłużył termin wykonania obowiązków określonych w ww. decyzji do dnia 31 marca 2024 r.

Poniżej przedstawiamy opis poszczególnych przypadków.

GMINA RÓŻAN

SUW Różan

Na podstawie sprawozdania z badań wody z dnia 15.06.2023 r. nr HKL.9052.1191.2023 (częstkowe) sporządzone przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Ostrowi Mazowieckiej, 07-300 Ostrów Mazowiecka ul. Wł. Sikorskiego 3, próbki wody pobranej w ramach nadzoru w zakresie monitoringu grupy „A i B” w Stacji Uzdatniania Wody – po uzdatnieniu, stwierdzono, że woda nie spełnia wymagań określonych w załączniku nr 1C Tabela 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) ze względu na obecność bakterii enterokoków: 1 jtk/100 ml (najwyższa dopuszczalna wartość dla tego parametru – 0). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Maz. dnia 15.06.2023 r. wydał:

- Decyzję o braku przydatności wody do spożycia z instalacji wewnętrznej Przedszkola Samorządowego na ul. Szkolnej 10 w Różanie nr HKN.9027.5.3.2023.GC
- Ocenę jakości wody stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągowej instalacji wewnętrznej Przedszkola Samorządowego na ul. Szkolnej 10 w Różanie nr HKN.9027.1.39.2023.GC.

Właściciel wodociągu (Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Różanie ul. Dolna 19) podjął natychmiastowe działania naprawcze polegające na przeprowadzeniu dezynfekcji oraz płukaniu instalacji wewnętrznej. Powtórne badania próbki wody nr sprawozdania z badań 38486/LB/2023 z dnia 26.06.2023 r. wykazały spełnienie wymagań mikrobiologicznych określone ww. rozporządzeniu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim w dniu 26.06.2023 r. wydał:

- Ocenę jakości wody nr HKN. 9027.1.41.2023.GC stwierdzając przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Na podstawie sprawozdania z badań wody z dnia 26.10.2023 r. nr 66786/LB/2023 (częstkowe) sporządzonego przez EUROFINS OBiKŚ Polska Sp. z o. o., 40-158 Katowice, ul. Owocowa 8, próbki wody pobranej w dniu 24.10.2023 r. w ramach kontroli wewnętrznej w zakresie parametrów monitoringu grupy „A i B” w Stacji Uzdatniania Wody – po uzdatnieniu, stwierdzono, że woda nie spełnia wymagań określonych w załączniku nr 1C Tabela 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) ze względu na przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli: wynik badania 7 jtk/100ml (najwyższa dopuszczalna wartość dla tego parametru – 0). Na

podstawie ww. sprawozdania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim wydał:

- Ocenę o warunkowej przydatności wody do spożycia nr HKN.9027.1.55.2023.GC z dnia 27.10.2023 r.

Właściciel wodociągu (Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Różanie ul. Dolna 19) podjął natychmiastowe działania naprawcze polegające na przeprowadzeniu dezynfekcji i płukaniu instalacji wewnętrznej. Powtórne badania próbki wody nr sprawozdania z badań 69084/LB/2023 z dnia 3 listopada 2023 r. wykazały spełnienie wymagań mikrobiologicznych określone ww. rozporządzeniu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim w dniu 03.11.2023 r. wydał:

- Ocenę jakości wody nr HKN. 9027.1.60.2023.GC stwierdzając przydatność wody do spożycia przez ludzi.

SUW Załęże Sędzięta

Na podstawie sprawozdania z badań wody z dnia 26.10.2023 r. nr 66788/LB/2023 (częstkowe) sporządzonego przez EUROFINS OBiKŚ Polska Sp. z o. o., 40-158 Katowice, ul. Owocowa 8, próbki wody pobranej w dniu 23.10.2023 r. w ramach kontroli wewnętrznej sprawowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne w zakresie parametrów monitoringu grupy „A i B” w Stacji Uzdatniania Wody – po uzdatnieniu, stwierdzono, że woda nie spełnia wymagań określonych w załączniku nr 1C Tabela 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) ze względu na przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii grupy coli: wynik badania < 4 jtk/100 ml (najwyższa dopuszczalna wartość dla tego parametru – 0). Na podstawie ww. sprawozdania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim wydał:

- Ocenę jakości wody o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi nr HKN.9027.1.56.2023.AŚO z dnia 27.10.2023 r.

Właściciel wodociągu (Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Różanie ul. Dolna 19) podjął natychmiastowe działania naprawcze w zakresie przeprowadzenia dezynfekcji stacji oraz sieci wodociągowej w miejscowości Różan oraz Załęże Sędzięta. Powtórne badania próbki wody nr sprawozdania z badań nr 69085/LB/2023 z dnia 03.11.2023 r. wykazały, że woda spełnienia wymagania rozporządzenia o jakości wody. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim w dniu 03.11.2023 r. wydał:

- Ocenę jakości wody nr HKN.9027.1.61.2023.BK stwierdzając przydatność wody do spożycia przez ludzi

4. CHARAKTERYSTYKA URZĄDZEŃ ZAOPATRUJĄCYCH LUDNOŚĆ W WODĘ

4.1. Wodociągi o wydajności <100 m³/dobę

Do tej grupy należy 6 wodociągów:

Dzbądz, Guty Duże, Jaciążek, Szeków, Załęże Sędzieta, Chelsty.

Jeden z wyżej wymienionych wodociągów (Guty Duże) spełniał warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na wysoki poziom mętności.

Po ponad dwuletniej przerwie spowodowanej awarią studni głębinowych, wodociąg Dzbądz ponownie został włączony do eksploatacji od 15 lipca 2023 r.

4.2. Wodociągi o wydajności 100 – 1000 m³/dobę

Do tej grupy należy 16 wodociągów:

Maków Mazowiecki ul. Leśna 38, Różan ul. Ostrowska 21, Załuzie, Czerwonka, Jankowo, Płoniawy-Bramura, Rzewnie, Węgrzynowo, Krasnosielc, Drażdżewo Małe, Amelin, Karniewo, Łukowo, Sypniewo, Gąsewo i Młynarze.

W 2023 roku wodociąg Załuzie ze względu na zmianę strefy zaopatrzenia w wodę zwiększył swoją produkcję i został zaliczony do tej grupy wodociągów.

4.3. Wodociągi o wydajności 1000 – 10 000 m³/dobę

W tej grupie występuje 1 wodociąg w **Makowie Mazowieckim przy ulicy Przemysłowej 6.**

Produkcja wody z ww. wodociągu zmniejszyła się ze względu na zmianę strefy zaopatrzenia na rzecz wodociągu przy ulicy Leśnej 38 w Makowie Mazowieckim.

W 2023 roku wodociąg ul. Przemysłowa Maków Maz. o produkował wodę odpowiadającą wymaganiom jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

4.4. Wodociągi ogółem

Stan sanitarno - techniczny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę nadzorowany przez Inspekcję Sanitarną w 2023 r. odpowiadał wymaganiom. Działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w ramach nadzoru bieżącego przyczyniły

się do poprawy stanu sanitarnego kontrolowanych obiektów (modernizacja SUW Łukowo gm. Karniewo wraz z budową zbiornika wyrównawczego).

4.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę (wodociągi zakładowe)

Na terenie powiatu makowskiego są 2 inne podmioty produkujące wodę do spożycia przez ludzi będące pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego: SPZOZ w Makowie Mazowieckim ; Ubojnia Agraimpex Węgrzynowo 179. Jakość wody na koniec 2023 r. spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

4.6. . Studnie publiczne

Brak studni publicznych będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

4.7 Ujęcia wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludność w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Na terenie działania PSSE brak jest ujęć wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczona do spożycia przez ludzi.

5. OCENA JAKOŚCI WODY W KĄPIELISKACH/MIEJSCACH OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI OPARTYCH NA WODACH POWIERZCHNIOWYCH

Na terenie działania PSSE objęto nadzorem kąpielisko „Zalew Miejski” w Makowie Maz. - po rewitalizacji, które zostało zgłoszone do Komisji Europejskiej. W dniu 20.06.2023 r. pobrano próbkę wody w ramach kontroli urzędowej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim w dniu 23.06.2023 r. wydał bieżącą ocenę stwierdzającą przydatność wody do kąpielii na podstawie § 4 ust. 1 pkt 1a rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii (Dz. U. z 2019 r., poz. 255).

Właściciel kąpieliska trzykrotnie w czasie trwania sezonu kąpielowego zlecał badanie jakości wody w kąpielisku, zgodnie z przedstawionym harmonogramem. Sprawozdania z badań pobranych próbek wody w kąpielisku spełniały wymagania mikrobiologiczne i inne wymagania w trakcie wizualnego nadzorowania wody do kąpielii. Dokonano również oceny sezonowej jakości wody z kąpieliska. Miejsce wykorzystywane do kąpielii było oznakowane zgodnie z

rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. z 2018r. poz. 2476). Przeprowadzona rewitalizacja kąpieliska w dużym stopniu przyczyniła się do poprawy infrastruktury kąpieliska objętego nadzorem. Informacje na temat kąpieliska, w tym wyniki badań próbek wody zamieszczane były na bieżąco w ogólnopolskim Serwisie Kąpieliskowym.

II. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Szpitale, zakłady opiekuńczo - lecznicze i zakłady pielęgnacyjno- opiekuńcze

Na terenie powiatu makowskiego objęto nadzorem sanitarnym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Makowie Mazowieckim Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Zespół Zakładów, ul. Wincentego Witosa 2 w Makowie Maz. Przeprowadzono kontrolę kompleksową w dniach od 30.11.2023r. do 01.12.2023r. w zakresie postępowania z bielizną szpitalną, odpadami, postępowania ze zwłokami i zaopatrzenia w wodę. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne i sanitarno-higieniczne dotyczące pomieszczeń prosektorium i pomieszczenia szatni osób dializowanych. W dniu 22.12.2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Makowie Mazowieckim wydał decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę dla SPOZ w Makowie Maz. jest własny wodociąg zakładowy. Rolę rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę dla szpitala pełnił wodociąg publiczny ul. Przemysłowa 6, w Makowie Maz. Wodociąg zakładowy SPZOZ posiadał pozwolenie wodnoprawne na pobór wód z własnego ujęcia. Jakość badanej wody w 2023r. odpowiadała obowiązującym wymaganiom dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Właściciel wodociągu SPZOZ prowadził kontrolę wewnętrzną jakości wody zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem, badania wykonywane były w zewnętrznym zatwierdzonym laboratorium SGS Polska, Pszczyna, które przedstawiał do PPIS w Makowie Maz.

Prowadzono przez PPIS w Makowie Maz. w ramach nadzoru sanitarnego badania na obecność pałeczek Legionella sp. wody ciepłej w SPZOZ w Makowie Maz., sprawozdania z badań nie wykazały przekroczeń.

2. Domy pomocy społecznej oraz inne placówki zapewniające całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, w podeszłym wieku oraz przewlekle chorymi

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba przeprowadzonych kontroli jakości wody pod kątem zanieczyszczeń mikrobiologicznych
Domy Pomocy Społecznej	1	1	1	1
Inne placówki zapewniające opiekę dzienną osobom niepełnosprawnym lub osobom w podeszłym wieku	2	0	0	0
Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej (umieszczone w rejestrze wojewody mazowieckiego)	2	2	5	3

Na terenie działania PPIS prowadzą działalność 2 placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, które są zarejestrowane przez Wojewodę Mazowieckiego. Prowadzona działalność opiera się na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Przeprowadzona w ramach nadzoru bieżącego zgodnie z Harmonogramem Kontroli na 2023r. kontrola w jednej placówce zapewniającej całodobową opiekę wykazała naruszenie wymagań sanitarno-technicznych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień. Kontrola sprawdzająca w związku z prowadzonym postępowaniem wykazała wykonanie obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej.

Do PPIS w Makowie Maz. wpłynęła interwencją na działalność jednego z podmiotów. W związku ze zgłoszonymi w interwencji zarzutami dotyczącymi braku zachowania zasad higieny świadczonych usług i nieprawidłowego stanu sanitarno-porządkowego upoważnieni pracownicy PPIS w Makowie Maz. przeprowadzili w obiekcie kontrolę interwencyjną. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła stawianych zarzutów.

PPIS w Makowie Maz. we wszystkich całodobowych placówkach zapewniających opiekę w ramach nadzoru sanitarnego przeprowadził badanie wody ciepłej w instalacjach wewnętrznych

w kierunku obecności bakterii Legionella sp. Wyniki badań pobranych próbek wody ciepłej spełniały wymagania mikrobiologiczne.

4. Środki transportu

W związku ze złożonymi wnioskami o wydanie opinii sanitarnej dotyczącej zakupionych samochodów przez zakłady pogrzebowe, skontrolowano 5 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Na tej podstawie zostały wydane opinie ośrodkach transportu.

5. Cmentarze

W 2023 r. skontrolowano 15 cmentarzy parafialnych i 1 cmentarz komunalny będące pod nadzorem PPIS w Makowie Maz. Tereny skontrolowanych cmentarzy były ogrodzone, ogrodzenia wykonane były z materiałów trwałych (płot metalowy, ażurowy, siatka druciana). Na terenie cmentarzy główne aleje i drogi były utwardzone.

Wodociągi sieciowe stanowiły źródło zaopatrzenia w wodę, w punktach czerpalnych zlokalizowanych na cmentarzach.

Pojemniki, kontenery na odpady komunalne gromadzone na cmentarzach były utrzymane w dobrym stanie sanitarno-technicznym, zlokalizowane na utwardzonym podłożu. Zarządcy skontrolowanych cmentarzy mieli podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia. Tereny skontrolowanych cmentarzy były uporządkowane.

6. Hotele

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Hotele /Pensjonaty	2	2	4	0	0
Inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie (nieskategoryzowane i agroturystyka)	20	4	5	0	0

Bieżący stan sanitarno-higieniczny w skontrolowanych obiektach był dobry i bardzo dobry.

Zakres kontroli w ww. obiektach obejmował: stan sanitarno-techniczny, postępowanie z bielizną brudną i czystą, gospodarkę odpadami i nieczystościami płynnymi, zaopatrzenie w środki czystości. Obiekty te zaopatrzone były w wodę do spożycia pochodzącą z wodociągów publicznych i podłączone były do sieci wewnętrznych kanalizacyjnych. Obiekty z omawianej

grupy wyposażone były w zamykane pojemniki bądź kontenery na odpady komunalne, które ustawione były na podłożach utwardzonych. Pojemniki i kontenery były w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Były one opróżniane zgodnie z zawartymi umowami przez specjalistyczne firmy. Obiekty zaopatrzone były w dostateczną ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych. Postępowanie z bielizną pościelową było prawidłowe. Bielizna czysta i brudna przechowywana była w wydzielonych magazynach lub szafach. Stan bielizny w skontrolowanych obiektach był dobry. Bielizna pościelowa prana była w zewnętrznych pralniach usługowych. Właściciele obiektów prowadzili okresową dezynfekcję poduszek, kołder i koców. Otoczenie wszystkich kontrolowanych obiektów było zagospodarowane, utwardzone, częściowo obsadzone zielenią, z zapewnionymi parkingami dla gości hotelowych.

Właściciele obiektów zgodnie z zaleceniami PPIS w Makowie Maz. prowadzili monitoring jakości wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii Legionella sp. Wyniki badań wody ciepłej dostarczone były do PPIS w Makowie Maz. i spełniały wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda ciepła.

Skontrolowane obiekty w 2023 r. utrzymane były w należyтым stanie sanitarno-technicznym, porządkowym..

8. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów zł.
Zakłady fryzjerskie	20	9	9	0	0
Zakłady kosmetyczne	27	15	17	1	200,00
Salony odnowy biologicznej	3	2	2	0	0
Salony tatuażu	2	0	0	0	0
Inne zakłady świadczące więcej niż jedną z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu	27	8	8	0	0

W 2023r. prowadzono kontrole w obiektach tzw. strefy beauty w ramach nadzoru bieżącego zgodnie z Harmonogramem Kontroli na 2023r. Przeprowadzono łącznie 36 kontroli sanitarnych.

Do PPIS w Makowie Maz. wpłynęły 2 interwencje dotyczące nieprawidłowych warunków higienicznych w obiektach strefy beauty. W związku z tym przeprowadzono kontrole sanitarne i interwencyjne we wskazanych obiektach. Przeprowadzona kontrola w jednym z obiektów nie potwierdziła stawianych zarzutów, natomiast w drugim przypadku kontrola wykazała zasadność wniesionej interwencji. Interwencja dotyczyła prowadzenia niezgłoszonej działalności w zakresie stylizacji paznokci w domu prywatnym. W trakcie kontroli stwierdzono naruszenie wymagań sanitarno higienicznych i nałożono na kontrolowanego grzybę w drodze mandatu karnego w wysokości 200,00 zł. Kontrolowany złożył oświadczenie o zaprzestaniu wykonywania działalności, potwierdzone wydrukiem z CEIDG. Powtórnie przeprowadzona kontrola potwierdziła informacje o zakończeniu działalności.

Podkreślenia wymaga fakt, iż bieżący nadzór nad omawianymi obiektami nadal utrudniał brak uregulowań prawnych, określających szczegółowe wymagania higieniczno-sanitarne, jakim powinny one odpowiadać. Stanowiło to przeszkodę w egzekwowaniu bezpiecznych dla zdrowia klientów warunków świadczenia ww. usług. Pomimo wskazanych wyżej trudności, bieżący nadzór sanitarny nad przedmiotowymi zakładami był sprawowany w oparciu o przepisy ogólne. Podczas prowadzonych kontroli przedsiębiorcy działali w oparciu o zapisy ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Posiadali stosowną dokumentację potwierdzającą realizację ww. przepisów prawa poprzez opracowania i stosowanie procedur określających zasady utrzymania higieny, zasady przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji, a także prawidłowego postępowania z odpadami, zwłaszcza z niebezpiecznymi. W zakładach, w których wykonywano zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek ludzkich szczególną uwagę zwracano na zasady postępowania z narzędziami i sprzętem, wykorzystywanymi przy świadczeniu tych usług. Sprawdzano realizację procedur dotyczących sterylizacji, dekontaminacji wykorzystywane sprzętu oraz sposoby postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

We wszystkich skontrolowanych zakładach przestrzegane były przepisy ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 276 ze zm.).

III. DZIAŁANIA EDUKACYJNE

W 2023 roku pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej uczestniczyli w stoiskach profilaktycznych organizowanych przez PSSE w Makowie Mazowieckim oraz przeprowadzili 4

szkolenia, w ramach kampanii powiatowej **„Zdrowo i bezpiecznie pamiętajcie koniecznie”** o tematyce:

- Wymagania higieniczno-sanitarne przy świadczeniu usług fryzjerskich, kosmetycznych i szeroko pojętej odnowy biologicznej
- Profesjonalna higiena i dezynfekcja „Profilaktyka zakażeń w gabinetach kosmetycznych i fryzjerskich
- Zanieczyszczenie Radonem w budynkach użyteczności publicznej
- Bezpieczeństwo zdrowotne wody

W ramach działań profilaktycznych i w celu zwiększenia świadomości w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi PPIS w Makowie Maz. w związku z wystąpieniem zakażeń Legionellą sp., przeprowadził działania informacyjne skierowane do mieszkańców powiatu makowskiego, do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego powiatu makowskiego, do administratorów i właścicieli sieci wodociągowych, przedsiębiorców, jednostek prowadzących domy opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi, administratorów obiektów zbiorowego zamieszkania i spółdzielni mieszkaniowych.

Podsumowując, wyżej wymienione działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Makowie Mazowieckim w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, przyczyniły się do poprawy stanu sanitarnego kontrolowanych obiektów oraz jakości świadczonych usług.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Wstęp

W roku 2023 ewidencją objęto **39** stałych placówek nauczania, **2** placówki wypoczynku letniego.

W ramach nadzoru przeprowadzono: **55** kontroli, w tym **2** kontrole letniego wypoczynku.

Higiena Dzieci i Młodzieży prowadzi bieżący nadzór sanitarny nad warunkami sanitarno-higienicznymi w placówkach nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, a w szczególności nad:

- wymaganiami w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych,
- dostosowaniem mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży,
- oceną rozkładów zajęć lekcyjnych,
- zapewnieniu uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych,
- sytuacją posiadania przez szkoły gabinetów profilaktyki zdrowotnej.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na warunki do utrzymania higieny osobistej tj. informacje o zasadach prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, zapewnienia w sanitariatach uczniów dostępu do: bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, ręczników jednorazowych, papieru toaletowego, zapewnienia właściwego stanu technicznego oraz sanitarno-higienicznego pomieszczeń i armatury sanitarnej oraz zapewnieniu uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

W trakcie działań kontrolnych przeprowadzono:

1) Badania obciążenia ciężarem tornistrów:

- liczba badań = **23** (liczba oddziałów klasowych, w których przeprowadzono ważenie plecaków szkolnych)
- liczba oznaczeń = **774** (liczba zważonych uczniów + liczba zważonych tornistrów)

2) Pomiary temperatury pomieszczeń, w sezonie grzewczym:

- liczba badań = **9** (liczba placówek, w których dokonano pomiaru temperatury podczas kontroli sanitarnych)
- liczba oznaczeń = **57** (liczba pomieszczeń, w których dokonano pomiaru temperatury)

3) Ergonomia mebli (własne pomiary):

- liczba badań = **4** (liczba oddziałów, w których dokonano pomiarów w trakcie kontroli sanitarnych)

- liczba oznaczeń = **16** (liczba zmierzonych uczniów + liczba zmierzonych stanowisk).

Wykonane badania ogółem: **36**

Wykonane oznaczenia fizyczne: **847**

2. Analiza warunków sanitarno-higienicznych:

a) warunki techniczne i porządkowe

- budynków o złym stanie technicznym **nie stwierdzono**
- budynków o złym stanie porządkowym **nie stwierdzono**

b) warunki do utrzymania higieny

- wszystkie placówki posiadają urządzenia sanitarne w pomieszczeniach,
- zapewniono właściwy dostęp do umywalk z ciepłą wodą oraz środków higieny osobistej.

3. Remontami kapitalnymi objęto 21 placówek w tym: **3** przedszkola, **8** szkół podstawowych, **1** liceum, **7** zespołów szkół, **1** placówkę wychowania pozaszkolnego, **1** placówkę całodobową.

W porównaniu do roku ubiegłego liczba placówek z podłączeniem do sieci kanalizacyjnej centralnej nie uległa zmianie – wynosi **19**. W porównaniu do ubiegłego roku nie zmieniła się liczba placówek z brakiem podłączenia do sieci kanalizacyjnej – **20**.

Zmianie uległa liczba placówek posiadających własną oczyszczalnię ekologiczną - w 1 szkole podstawowej (SP w Rakach) i w 1 zespole (Zespół Placówek Oświatowych w Sypniewie) przekształcono zbiornik bezodpływowy (szambo) na oczyszczalnię ekologiczną. Obecnie **10** placówek posiada zbiornik bezodpływowy (szambo) i **10** placówek posiada własną oczyszczalnię ekologiczną.

Analiza w zakresie higienizacji procesów nauczania:

a) Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych

W trakcie kontroli dokonano pomiaru stanowisk pracy ucznia i przedszkolaka:

- a) w 2 szkołach podstawowych: w 3 oddziałach, 4 stanowiska.
- b) w 1 przedszkolu: 1 oddział, 2 stanowiska.

Ponadto uzyskano informacje od dyrektorów placówek na temat dostosowania mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków: w **12** przedszkolach, w **53** oddziałach dla **800** stanowisk; w **19** szkołach podstawowych, w **152** oddziałach dla **2165** stanowisk;

- Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

b) Pomiar temperatury pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia

Dokonano pomiary temperatury warunków nauczania (pomieszczenia lekcyjne, sale przedszkolne) w:

- 5 szkołach podstawowych (34 oddziałów);
- 2 przedszkolach (13 oddziałów);
- 1 LO (4 oddziały);
- 1 Zespół Szkolno-Przedszkolny (6 oddziałów)

c) Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

Ocenię w zakresie higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych poddano: **19** szkół podstawowych w **91** oddziałach, w **1** LO w **4** oddziałach, w **1** szkołę branżową w **4** oddziałach, **3** szkoły średnie w **12** oddziałach.

- Nieprawidłowych nie stwierdzono.

d) Miejsca na podręczniki i przybory szkolne

We wszystkich szkołach podstawowych zapewniono uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

5. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami sanitarno-higienicznymi w placówkach nauczania i wychowania dział Higieny Dzieci i Młodzieży dokonał oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w dwóch szkołach z terenu powiatu makowskiego:

- Szkole Podstawowej nr 1 w Makowie Mazowieckim;
- Szkole Podstawowej w Krasieńcu.

Ocenię poddano łącznie **23** oddziały, **387** uczniów.

- waga tornistra szkolnego **do 10%** masy ciała ucznia – **213** uczniów,
- waga tornistra szkolnego w zakresie **10-15%** masy ciała ucznia – **135** uczniów,
- waga tornistra szkolnego **> 15%** masy ciała ucznia – **39** uczniów.

Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga plecaka nie powinna przekraczać 10-15 % masy ciała ucznia. Zbyt ciężki plecak może powodować niekorzystne,

bolesne napięcia w mięśniach i stawach, oraz bóle bioder i kolan. Nadmierne obciążenie źle wpływa również na ramiona, które są nieprzystosowane do noszenia ciężarów.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych					
Nazwa placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia	waga tornistra szkolnego w zakresie 10-15% masy ciała ucznia	waga tornistra szkolnego >15% masy ciała ucznia
Szkoła Podstawowa nr 1 w Makowie Maz.	15	302	165	104	33
Szkoła Podstawowa w Krasieńcu	8	85	48	31	6
SUMA	23	387	213	135	39

- Do obu placówek zostały wysłane wystąpienia pokontrolne z wynikami kontroli.
- Każda ze szkół przesłała informację o podjętych działaniach naprawczych.

6. Sytuacja w zakresie żywienia zbiorowego oraz dożywiania dzieci i młodzieży w zakładach oświatowo- wychowawczych.

a) rodzaj form prowadzonego dożywiania w szkołach oraz powszechności korzystania z tych posiłków przez dzieci i młodzież:

- z pełnych obiadów skorzystało **1318** uczniów, z posiłków jednodaniowych skorzystało **1209** uczniów; co stanowi **48 %** dożywianych.
- z posiłków dofinansowanych korzysta **586** uczniów.

7. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Przeprowadzono **2** kontrole wypoczynku letniego. Pod względem sanitarnym placówki wypoczynku były dobrze przygotowane. Ogółem z wypoczynku skorzystało **50** dzieci.

8. Profilaktyczna opieka nad uczniami w szkołach

a) Gabinety profilaktyki zdrowotnej

1. Liczba szkół posiadających własne gabinety profilaktyki zdrowotnej – **14** (8 szkół podstawowych, 1 L.O., 5 zespołów szkół).
2. Liczba szkół, w których poznu zapewniono w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki –**3** (szkoły podstawowe).
3. Liczba szkół, w których poznu jest świadczona poza terenem placówki (umowa z przychodnią) – **7** (4 szkoły podstawowe, 2 zespoły szkół, 1 szkoła branżowa).

b) Liczba szkół organizujących opiekę stomatologiczną w oparciu o:

- Dentobus – 4 (1 szkoła podstawowa, 3 zespoły szkół).
- Gabinet stomatologiczny na terenie szkoły – 1 (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rzewniu - od grudnia 2023r.)

8. Edukacja zdrowotna w środowisku szkolnym.

Pracownik Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadził prelekcję (pogadankę) z rodzicami, na temat pedikulozy (wszawicy), w trakcie wywiadówki w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Czerwonce. Przygotowano także ulotki na w/w temat.

9. Podsumowanie i wnioski:

W celu utrzymania odpowiednich warunków pobytu, ale także poprawy stanu sanitarno-technicznego w placówkach należy dążyć do:

- zapewnienia ciepłych posiłków dla wszystkich uczniów we wszystkich placówkach,
- zapewnienia odpowiedniej infrastruktury na prowadzenie zajęć wychowania fizycznego (sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym i odpowiednim sprzętem sportowym oraz boiska szkolne),
- zapewnienia odpowiedniego sprzętu i wyposażenia posiadającego odpowiednie atesty lub certyfikaty,
- zapewnienia dobrego stanu technicznego oraz sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych wraz z wyposażeniem,
- zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych,
- posiadania przez szkoły gabinetów profilaktyki zdrowotnej,
- poprawy sytuacji w zakresie zapewnienia opieki stomatologicznej uczniom wszystkich szkół.

Oceniając ogólną sytuację stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego w placówkach opieki, nauczania i wychowania oraz wypoczynku na terenie powiatu makowskiego stwierdzono, iż jest ona na dobrym poziomie. Przeprowadzane remonty, wykonywane na bieżąco prace konserwatorskie w nadzorowanych placówkach znacząco przyczyniają się do podniesienia jakości warunków nauki i wypoczynku.

HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

W 2023 roku przeprowadzono ogółem 191 kontroli i rekontroli (w 2022 r. – 163), skontrolowano 147 obiektów (w 2022 r. - 128) z 896 znajdujących się w ewidencji (w 2022 r. w ewidencji było 902). Zgodnie z harmonogramem nadzoru przeprowadzono 72 kontrole kompleksowe (w 2022 r. - 73). Nie zrealizowano 3 kontroli kompleksowych. Przeprowadzono: 19 kontroli sprawdzających, 19 kontroli interwencyjnych, 54 kontrole tematyczne, 27 kontroli w/z wnioskiem o zatwierdzenie obiektu.

Do kontroli kompleksowych. w 2023 r. zaplanowano 75 obiektów. Nie przeprowadzono 3 kontroli kompleksowych ze względu na likwidację i wykreślenie z rejestru (1 obiekt) oraz zamknięcie obiektów w czasie kontroli.

Kontrole tematyczne/interwencyjne przeprowadzono:

- w związku z ASF;
- w związku z powiadomieniami w systemie RASFF,
- w związku z wypoczynkiem zimowym i letnim dzieci i młodzieży,
- w związku z poborem prób do badań laboratoryjnych,
- w związku z interwencjami złożonymi przez konsumentów,
- w związku z informacjami przekazywanymi do PWIS w Warszawie,
- w związku z informacją właścicieli zakładów o usunięciu bieżących uchybień.

Wydano 12 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarno – technicznego, 3 decyzje przedłużające termin wykonania zaleceń. W trakcie kontroli w ramach czynności związanych z prowadzeniem bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sporządzono 49 decyzji finansowych.

W 2023 r. roku wydano 26 decyzji zatwierdzających, 38 decyzji o wykreśleniu z rejestru zakładów, 2 decyzje wygaszające, 3 decyzje zmieniające, a także wydano 19 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegający urzędowej kontroli żywności prowadzonego przez PPIS w Makowie Maz. oraz 30 zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego.

Podczas kontroli obiektów z zakresu żywności i żywienia sklasyfikowano 71 obiektów, z czego zakwalifikowano na podstawie arkusza oceny zakładu do kategorii niskiego ryzyka

9 obiektów, do kategorii średniego ryzyka 50 obiektów, do kategorii wysokiego ryzyka 12 obiektów.

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad obiektami nałożono 15 grzywnien w drodze mandatu karnego o łącznej wartości 2700 zł. Mandaty karne nakładano głównie za niedopełnienie obowiązku zapewnienia należytego stanu sanitarnego obiektów, zwłaszcza w zakresie utrzymania czystości podczas prowadzonej działalności gospodarczej, a także braku wprowadzenia zasad oraz dokumentacji potwierdzającej wdrożenie zasad GHP/GMP oraz systemu HACCP. Tego rodzaju sankcje karne stosowano w następujących typach obiektów:

- sklepy spożywcze – 7 mandatów na kwotę 1300 zł,
- zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego – 5 mandatów na kwotę 1100 zł,
- zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego – 1 mandat na kwotę 100 zł,
- obiekty ruchome i tymczasowe – 1 mandat na kwotę 100 zł,
- inne obiekty produkcji żywności – 1 mandat na kwotę 100 zł.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w obiektach produkcji i obrotu żywnością:

- nieprawidłowy stan techniczny ścian (ubytki tynku) i sufitów (zawilgocenia, odpryski farby) w części produkcyjnej zakładu;
- niewłaściwa ochrona przed zanieczyszczeniami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
- brak dokumentacji potwierdzającej pochodzenie artykułów spożywczych przeznaczonych do sprzedaży;
- niewłaściwe przechowywanie i usuwanie odpadów;
- nieprawidłowe magazynowanie żywności;
- niewłaściwa segregacja żywności;
- nieprawidłowa sprzedaż produktów nieopakowanych, w tym artykułów piekarniczych, które były narażone na zanieczyszczenie;
- nie zachowanie czystości pomieszczeń i sprzętu;
- brak właściwego oznakowania artykułów przeznaczonych do sprzedaży;
- nie zachowana funkcjonalność pomieszczeń, wykorzystywanie ich niezgodnie z przeznaczeniem;
- składowanie surowców nietrwałych mikrobiologicznie poza urządzeniem chłodniczym;
- niewłaściwy stan techniczny wyposażenia i sprzętu w zakładzie;
- artykuły spożywcze po terminie przydatności;
- nieprawidłowo wydzielone miejsce na składowanie środków dezynfekcyjnych;

- brak zapisów dot. realizacji procedur GHP/GMP, HACCP;
- nieprawidłowe składowanie opakowań jednorazowych;
- brak właściwej odzieży ochronnej;
- niewłaściwy sposób zabezpieczania przed szkodnikami;
- brak właściwej, prawidłowo urządzonej przestrzeni roboczej;
- zbędne przedmioty w pomieszczeniu produkcyjnym.

W 2023 r. pobrano łącznie do badań laboratoryjnych 104 próby, w tym 100 prób żywności, 4 próby przedmiotów użytku, które nie były kwestionowane, dokonano oceny znakowania artykułów spożywczych (83 oznaczenia fizyczne), nie kwestionowano oznakowania, zlecono badanie 2 prób artykułów spożywczych do laboratorium zewnętrznego PZH – 2 oznaczenia chemiczne, próby nie były kwestionowane.

Do Państwowego Powiatowego inspektora Sanitarnego w Makowie Maz. wpłynęło 5 interwencji od klientów dot.:

- niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w obiektach obrotu żywnością,
- niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w obiekcie żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- legalności prowadzenia działalności tymczasowego stanowiska sprzedaży warzyw i owoców oraz warunków sanitarno-higienicznych przy ich sprzedaży.

Mając na względzie bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu makowskiego po przyjęciu interwencji przeprowadzano kontrole sanitarne we wskazanych obiektach. W przypadku potwierdzenia zasadności interwencji karano osoby odpowiedzialne mandatami karnymi oraz egzekwowano usunięcie stwierdzonych uchybień.

W związku z interwencjami przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych obiektów, nałożono 4 mandaty na kwotę 600 zł., 1 interwencje uznano za niezasadną.

Oceniając stan sanitarny powiatu makowskiego w obszarze higieny żywności i żywienia w roku 2023 r. można stwierdzić, że pozostał on na tym samym poziomie. Ocenione zgodnie z arkuszem zakłady sklasyfikowano jako obiekty o niskim, średnim i wysokim ryzyku. Obiekty o wysokim ryzyku zostały tak sklasyfikowane ze względu na profil działalności zakładów. Obiekty sklasyfikowane w ramach wysokiego ryzyka nie otrzymały 70% punktów liczby maksymalnej.

Wiele obiektów znajdujących się pod nadzorem PPIS w Makowie Maz., to zakłady małe (często nawet jednoosobowe), których właściciele starają się powoli realizować zasady

dotyczące dobrej praktyki higienicznej i dobrej praktyki produkcyjnej. W ramach wdrażania GHP wprowadzili rejestry zabiegów higienicznych w obiektach a GMP realizują poprzez kontrolę temperatury, kontrolę dostaw oraz kontrolę warunków przechowywania artykułów spożywczych bądź opracowywanie schematów technologicznych ujmujących ruch produktów i odpadów w zakładach. Większe zakłady natomiast mają opracowaną i wdrożoną stałą procedurę opartą na zasadach HACCP.

Pracownicy HŻŻ podejmowali również działania promocyjne w zakresie bezpieczeństwa żywności w ramach kampanii powiatowej: „Zdrowo i bezpiecznie pamiętajcie koniecznie!”, do których należały:

- udział wszystkich pracowników działu HŻŻ w eliminacjach powiatowych XXX Jubileuszowego Festiwalu Piosenki o Zdrowiu w Makowie Mazowieckim;
- opracowanie materiałów informacyjnych na portal społecznościowy Facebook PSSE Maków Maz. na temat: „Bezpieczeństwo żywności podczas uroczystości Komunijnych”;
- opracowanie materiałów informacyjnych na portal społecznościowy Facebook PSSE Maków Maz. na temat: „Bezpieczeństwo żywności – mięso drobiowe i jaja”;
- opracowanie materiałów informacyjnych na portal społecznościowy Facebook PSSE Maków Maz. na temat: „Bezpieczeństwo żywności w związku z ptasią grypą”;
- opracowanie materiałów informacyjnych na portal społecznościowy Facebook PSSE Maków Maz. na temat: „#podokiemsanepidu realizowane zadania przez sekcję HŻŻ”;
- udział w festynach organizowanych na terenie powiatu – organizacja i obsługa stanowiska promocji zdrowia w celu podniesienia świadomości mieszkańców m.in. w zakresie bezpieczeństwa żywności;
- przeprowadzono projekt edukacyjny (2 szkolenia) w Zespole Szkół „Żak” w Makowie Mazowieckim dla uczniów klas o profilu gastronomicznych dotyczące wymagań higieniczno-sanitarnych punktów małej gastronomii;
- udział pracowników HŻŻ w przygotowaniu wystawy edukacyjnej: „Poznaj Grzyby – unikniesz zatrucia”;
- przeprowadzono projekt edukacyjny - szkolenia w PSSE Maków Maz. dla kół gospodyń wiejskich i przedsiębiorców na temat produkcji żywności w warunkach domowych;

HIGIENA PRACY

■ Stan Sanitarny powiatu makowskiego za 2023 rok w zakresie higieny pracy.

Nadzór i kontrola warunków środowiska pracy.

Na dzień 31.12.2023 r. w ewidencji pionu higieny pracy było 243 zakładów pracy (w roku 2022 – w ewidencji było 226 zakładów), w których zatrudniono 3759 pracowników.

Liczba zakładów pracy					
<i>Rok</i>	<i>do 9</i>	<i>10-49</i>	<i>50-249</i>	<i>250 i więcej</i>	<i>Razem</i>
2023	160	69	13	1	243
	65,84%	28,40%	5,35%	0,41%	100%

Tabela 1. Struktura wielkości zakładów pracy w powiecie makowskim

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 118 kontroli, 93 zakładach, co stanowi 38,3% ogółu zakładów będących w ewidencji, w tym:

- 58 kontroli dotyczyło przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych – egzekwowanie w zakładach pracy stosujących niebezpieczne substancje lub mieszaniny chemiczne obowiązku posiadania kart charakterystyki takich substancji lub mieszanin oraz obowiązku podjęcia niezbędnych działań zapobiegawczych na podstawie posiadanych kart charakterystyki;
- 40 kontroli zostało przeprowadzonych w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy;
- 21 kontroli zostało przeprowadzonych w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- 6 kontroli dotyczyło obrotu produktami biobójczymi.

Ogółem wydano 29 decyzji administracyjnych, dotyczących stwierdzonych nieprawidłowości w zakładach.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono:

ROK	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	Brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych	Brak rejestru czynników szkodliwych	Brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego	Brak aktualnych badań lekarskich	Zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń	Uchybienia w zakresie substancji i mieszanin chemicznych	Uchybienia w zakresie produktów biobójczych	Uchybienia w zakresie czynników biologicznych	Uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych	Uchybienia w zakresie prekursorów kategorii 2 i 3
2022	20	3	7	2	5	2	8	1	0	0	2	0
2023	29	3	9	3	5	2	14	0	0	1	2	0

W roku 2023 zostało przeprowadzonych 118 kontroli, co wskazuje na wzrost kontroli o 20,4% w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2022 zostało przeprowadzonych 98 kontroli).

Stwierdzono nieprawidłowości w 27 zakładach, które były w ewidencji PSSE w Makowie Maz.

W 2023 roku stwierdzono:

- w 9 zakładach (42 nakazy) – brak aktualnych pomiarów pyłów, drgań (ogólnych i miejscowych) i hałasu;
- w 3 zakładach (4 nakazy) – brak rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy;
- w 2 zakładach (6 nakazów) - brak aktualnych orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do pracy;
- w 5 zakładach (7 nakazów) – brak oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy/niepełna ocena ryzyka zawodowego/brak zapoznania z oceną ryzyka zawodowego występującego na stanowisku pracy;
- w 14 zakładach (42 nakazy) - uchybienia w zakresie złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy i w pomieszczeniach socjalnych;
- w 1 zakładzie (1 nakaz) – nieprawidłowości związane z dokumentacją dotyczącą czynników biologicznych w zakładzie;
- w 2 zakładach (2 nakazy) - nieprawidłowości związane z dokumentacją dotyczącą czynników rakotwórczych w zakładzie.

Zostały wydane decyzje administracyjne: 25 nakładających obowiązek usunięcia nieprawidłowości, 3 decyzje przedłużające termin wykonania obowiązku, 1 decyzję dotyczącą wygaśnięcia postępowania administracyjnego.

Czynniki rakotwórcze.

W ramach sprawowanego nadzoru bieżącego przeprowadzono 21 kontroli sanitarnych (w 19 zakładach) w zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych. W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi zatrudnionych było 299 pracowników (w tym 71 kobiet).

Występujące w zakładach pracy czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym to:

- prace związane z narażeniem na pył drewna,
- formaldehyd i promieniowanie jonizujące,
- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie WWA obecnych w sadzy węglowej,
- chemiczne substancje rakotwórcze m. in. benzen,
- prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla.

Choroby zawodowe.

W 2023 roku wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej (borelioza). Przeprowadzono 4 oceny narażenia zawodowego w związku ze zgłoszonymi podejrzeniami chorób zawodowych (2 oceny były przeprowadzone na prośbę innych stacji). W ramach prowadzonych postępowań wydano 6 decyzji dotyczących stwierdzenia lub o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową – boreliozę); decyzje te stanowiły kontynuację postępowań z lat 2022 i 2023.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy skontrolowano 39 zakładów, w ewidencji znajduje się 126 zakładów, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne.

W skontrolowanych obiektach zatrudnionych było 1445 pracowników. W wyniku przeprowadzonej kontroli wydano 1 decyzję administracyjną w zakresie dokumentacji związanej z czynnikami biologicznymi.

Badania i pomiary czynników szkodliwych z nadzoru.

We współpracy z Laboratorium Higieny Pracy PSSE w Ostrowi Mazowieckiej, Higiena Pracy PSSE w Makowie Mazowieckim zleciła, w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami, badania w 3 zakładach. Zlecono pomiary hałasu (13 stanowisk), pomiary zapylenia (4 stanowiska), pomiary drgań o działaniu miejscowym i ogólnym (4 stanowiska). Badania nie wykazały przekroczeń.

Nadzór nad środkami zastępczymi.

Z Komendą Powiatową Policji w Makowie Maz. jest podpisane porozumienie o współpracy w zakresie przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terenie powiatu makowskiego środków zastępczych.

W 2023 roku nie prowadzono postępowań dotyczących środków zastępczych. Przeprowadzono 3 kontrole w ramach akcji: Bezpieczne ferie oraz Bezpieczne wakacje (1 kontrola wypoczynku, 2 kontrole dot. obrotu środkami zastępczymi). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Działania edukacyjno-promocyjne.

W ramach prowadzonych działań edukacyjnych przeprowadzono prelekcje (cykl spotkań) dot. środków zastępczych dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Spotkania były organizowane we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Makowie Mazowieckim oraz OZiPZ PSSE w Makowie Mazowieckim. Pracownicy Higieny Pracy brali udział w prelekcji filmu pt. „Zdążyć” oraz przygotowywali stoisko profilaktyczne.

W 2023 roku pracownicy Higieny Pracy zorganizowali następujące szkolenia:

- projekt edukacyjny „Zanieczyszczenia Radonem w budynkach użyteczności publicznej”, dedykowane dla przedstawicieli jednostek samorządowych oraz szkół na terenie powiatu makowskiego. Szkolenie organizowane przy współudziale HDiM, HKN oraz ZNS.
- projekt edukacyjny „Pyły drewna jako czynniki o działaniu rakotwórczym” dedykowane dla przedsiębiorców oraz pracowników służby BHP zajmujących się na co dzień zagadnieniami związanymi z pyłami drewna. Zaproszono do udziału pracowników PSSE w Ostrowi Mazowieckiej oraz przedstawiciela Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Makowie Mazowieckim.

Inne działania edukacyjno – promocyjne, w których udział brali pracownicy Higieny Pracy:

- Udział w Festiwalu piosenki o zdrowiu.
- Udział w wystawie grzybów „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”
- Udział w festynie w Różanie w ramach akcji „Lato z Sanepidem”

- Udział w prelekcji dotycząca zdrowego odżywiania w szkole podstawowej.

Propagowano Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem i Światowy Dzień Oddychania w mediach społecznościowych PSSE Maków Mazowiecki.

Podsumowanie.

W 2023 roku w 6 zakładach w warunkach przekroczenia NDN hałasu pracowało 22 osoby. Przedsiębiorcy przedstawili programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas oraz dostosowanie tych działań do potrzeb stanowiska pracy.

W 2023 roku, podczas prowadzonych kontroli, zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, informowano pracodawców o zakazie palenia tytoniu w pomieszczeniach zakładów pracy oraz o obowiązku umieszczenia w widocznych miejscach informacji, graficznej i słownej, o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Zadania i kierunki działań

Zadania Pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w powiecie makowskim w roku 2023 wynikały przede wszystkim z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polegały na inicjowaniu, organizowaniu, prowadzeniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Kierunki Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikały z założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia, programów krajowych, wojewódzkich i lokalnych, a także z sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb zdrowotnych mieszkańców na terenie powiatu.

Działalność oświatowo-zdrowotna była planowana, realizowana, monitorowana zgodnie z systemem jakości, w oparciu o standardy pracy i procedury kontroli wypracowane w Głównym Inspektoracie Sanitarnym.

Tematyka działalności oświatowo-zdrowotnej

1. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym poprzez propagowanie szczepień ochronnych.
2. Usprawnienie wczesnej diagnostyki i zwiększenie efektywności leczenia nowotworów piersi i szyjki macicy.
3. Zapobieganie HIV/AIDS oraz kształtowanie właściwych postaw wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS.
4. Zapobieganie nałogom: zmniejszenie rozpowszechniania palenia tytoniu, zmniejszenie spożycia alkoholu, zapobieganie narkomanii, zapobieganie zażywaniu dopalaczy
5. Poprawa zasad zdrowego stylu życia w zakresie: poprawy sposobu żywienia i jakości zdrowej żywności, zapobiegania otyłości, zwiększania aktywności fizycznej, umiejętności kontroli stanu swojego zdrowia, propagowania higieny osobistej i otoczenia
6. Propagowanie zasad zachowania bezpieczeństwa: zapobieganie urazom i wypadkom, bezpieczeństwo wypoczynku letniego
7. Profilaktyka wad postawy – kształtowanie środowiska życia, nauki, wypoczynku i pracy sprzyjającego zdrowiu.
8. Ochrona społeczeństwa przed chorobami sezonowymi (grypa).
9. Zwiększenie sprawności i skuteczności pomocy doraźnej w nagłym zagrożeniu życia.
10. Profilaktyka chorób odkleszczowych.

Adresaci podejmowanych działań

1. Uczniowie szkół podstawowych i średnich.
2. Dzieci przedszkolne i ich opiekunowie
3. Nauczyciele, wychowawcy i pedagodzy szkolni
4. Dyrektorzy szkół
5. Rodzice i opiekunowie uczniów
6. Uczestnicy akcji letnich
7. Pracownicy i pacjenci służby zdrowia
8. Społeczność lokalna

Obszary działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia

- **Interwencje programowe**
- **Interwencje nieprogramowe**
- **Działalność edukacyjno-szkoleniowa**
- **Działalność kontrolna**
- **Współpraca z partnerami**

I. Interwencje programowe

Krajowe

„Trzymaj Formę”

Celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

- adresat: młodzież szkół podstawowych
- liczba placówek -10
- liczba odbiorców-2077.

„Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”

Celem programu jest wzrost poziomu wiedzy na temat HIV i AIDS oraz promocja zachowań prozdrowotnych

- adresat: ogół populacji, uczniowie szkół podstawowych i średnich
- liczba placówek-13
- liczba odbiorców -4393

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” i „ARS – czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu, picia alkoholu i zażywaniu środków psychoaktywnych wśród uczniów

- adresat: uczniowie szkół średnich
- liczba placówek realizujących program: 3 szkoły
- liczba odbiorców programu: 168.

„Program ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu”

Celem programu jest ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy w społeczeństwie polskim

- realizacja powiatowego programu edukacyjnego: „Czyste powietrze wokół nas”
- realizacja akcji i kampanii społecznych: „Światowy Dzień Rzucania Palenia”, „Światowy dzień bez Tytoniu”
- Comiesięczny monitoring dotyczący sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

„Bieg po zdrowie”

Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów.

- adresat: uczniowie IV klas szkół podstawowych
- liczba placówek realizujących program: 6 szkół
- liczba odbiorców programu: 193 uczniów.

Programy wojewódzkie

„Wybierz Życie - Pierwszy Krok”

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

- adresat: uczniowie szkół średnich, rodzice, nauczyciele
- liczba placówek realizujących program: 3 szkół
- liczba odbiorców programu: 802 uczniów.

„Zdrowe piersi są OK!”

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka piersi i umieralności na tę chorobę

- adresat: uczniowie szkół średnich, rodzice, nauczyciele

- liczba placówek realizujących program: 3 szkoły
- liczba odbiorców programu: 615 odbiorców.

„Znamię! Znam je?”

Celem programu jest upowszechnianie wśród młodzieży szkół średnich wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka.

- adresat: uczniowie szkół średnich
- liczba placówek realizujących program: 3 szkoły
- liczba odbiorców programu: 728 odbiorców.

„Podstępne WZW?”

Celem programu jest upowszechnianie wśród młodzieży szkół średnich wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C, w tym przekazanie wiedzy nt. ryzyka zakażenia, uświadomienia zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie.

- adresat: uczniowie szkół średnich
- liczba placówek realizujących program: 2 szkoły
- liczba odbiorców programu: 667 odbiorców.

„#ŻyjDobrze”

Celem programu jest upowszechnianie wśród młodzieży szkół podstawowych wiedzy na temat zdrowego żywienia, zdrowia psychicznego, aktywności fizycznej, profilaktyki zdrowotnej

- adresat uczniowie szkół podstawowych
- liczba placówek realizujących program-5
- liczba odbiorców -2084.

Programy lokalne

„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”

Celem programu jest profilaktyka antykleszczowa

- adresat: dzieci przedszkolne, rodzice, nauczyciele
- liczba placówek realizujących program: 7
- liczba odbiorców programu: 2084.

„Czyste Powietrze Wokół Nas”

Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń

- adresat: dzieci przedszkolne 5 i 6-letnie oraz ich rodzice
- liczba placówek realizujących program: 8 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych
- liczba odbiorców programu: 910 odbiorców.

„Pierwszy dzwonek”

Celem programu jest przedstawienie czym jest Inwazyjna Choroba Meningokokowa, co to są meningokoki, jak dochodzi do zakażenia i kto jest na nie narażony

- adresat: uczniowie IV-VIII klasy szkoły podstawowej, szkół średnich, rodzice, nauczyciele
- liczba placówek realizujących program: 6 szkół
- liczba odbiorców programu: 471 uczniów.

„Nie pal przy mnie proszę”

Celem programu jest uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.

- adresat: uczniowie klas I - III szkoły podstawowej
- liczba placówek realizujących program: 14 szkół
- liczba odbiorców programu: 672 odbiorców.

„Znajdź właściwe rozwiązanie”

Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych .

- adresat: uczniowie klas IV - VIII szkoły podstawowej
- liczba placówek realizujących program: 11 szkół
- liczba odbiorców programu: 507 odbiorców.

Krajowe

a) **Hasło Roku – „Zdrowie Dla Wszystkich”- 7 kwietnia 2023**

b) **Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maj**

Celem akcji jest edukacja społeczeństwa o skutkach zdrowotnych, ekonomicznych i społecznych i palenia tytoniu.

- adresat: ogół populacji
- ramy czasowe: maj

Dystrybucja materiałów edukacyjnych do podległych placówek oraz publikacje w Internecie.

c) **Światowy Dzień Rzucania Palenia – 23 listopada**

Celem akcji jest zapewnienie osobom chcącym rzucić palenie odpowiednich warunków, zachęty i pomocy w realizacji tej decyzji.

- adresat: ogół populacji
- ramy czasowe: listopad

Dystrybucja materiałów edukacyjnych do podległych placówek oraz publikacje w Internecie.

d) **Profilaktyka nowych narkotyków „Dopalaczy”**

- odbyło się 1 spotkanie z uczniami, w którym uczestniczyło 44 osoby

Dystrybucja materiałów edukacyjnych do podległych placówek.

Publikacja materiałów edukacyjnych na portalu społecznościowym Facebook.

Wojewódzkie

a) **Bezpieczne wakacje / bezpieczne ferie**

cel: edukacja młodzieży na temat skutków niebezpiecznych zabaw podczas wakacji i ferii, profilaktyki grypy, chorób odzwierzęcych oraz zdrowego stylu życia. W ramach akcji zorganizowano 6 prelekcji.

b) **Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach**

cel: zwrócenie uwagi na zjawisko antybiotykoodporności jako kluczowego zagrożenia dla zdrowia publicznego

- adresat: uczniowie, rodzice, nauczyciele; placówki służby zdrowia

- metody: rozdawnictwo materiałów, ekspozycje wizualne, publikacje w Internecie
- c) interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej – publikacje w Internecie i na Stronach FB

II. Działalność kontrolna

Realizację programów oraz interwencji nieprogramowych oceniano podczas wizytacji. W roku 2023 przeprowadzono 24 wizytacje w placówkach oświatowych.

III. Działalność oświatowo- promocyjna.

Tematem przewodnim była promocja **powiatowej kampanii #Zdrowo i bezpiecznie- Pamiętajcie koniecznie!**” oraz „Narkotyki, dopalacze to nie umilacze” organizowanej wspólnie z KPP Maków Mazowiecki.

W maju 2023 zorganizowano Festiwal Piosenki o Zdrowiu, w którym brało udział 9 szkół i 4 przedszkola z terenu powiatu. Łącznie 94 osoby. Ideą FPoZ jest krzewienie postaw prozdrowotnych, ochrona środowiska i dobrostanu człowieka.

W ramach profilaktyki zatruc grzybami w czerwcu zorganizowano Wystawę Grzybów, w której wzięło udział ponad 500 osób (uczniów i mieszkańców powiatu), w październiku 2023 zorganizowano prelekcję, grzybobranie oraz warsztaty kulinarne: „Grzyby na talerzu”, w których uczestniczyło 10 seniorów.

W ramach kampanii antynarkotykowej zorganizowano 19 spotkań z uczniami szkół średnich oraz 2 spotkania z rodzicami. W spotkaniach uczestniczyło 740 osób.

W szkołach podstawowych temat narkotyków był podejmowany w Szkole Podstawowej w Czerwoncu, w prelekcji uczestniczyło 60 osób.

Kolejnym tematem **kampanii „Zdrowo i bezpiecznie - Pamiętajcie koniecznie”** była profilaktyka onkologiczna. W ramach tej profilaktyki zorganizowano 4 spotkania z uczniami szkół średnich. Podczas tych spotkań przedstawiono prezentacje programu „Zdrowe piersi są OK” oraz zaprezentowano sposób badania palpacyjnego na modelach piersi. Łącznie uczestniczyło w nich 92 osoby. Problematyka onkologiczna podejmowana była również na 9 stoiskach profilaktycznych.

Kampania PPIS w Makowie Maz. „Zdrowo i bezpiecznie - Pamiętajcie koniecznie” obejmowała również edukację zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, wraz z warsztatami kulinarnymi, zorganizowano 3 spotkania: w Szkole Podstawowej w Czerwoncu oraz w Szkole Podstawowej w Rakach, w Szkole Podstawowej w Rzewniu.

W ramach kampanii „**Zdrowo i bezpiecznie - Pamiętajcie koniecznie**” oraz w związku z realizacją projektu w PSSE #Power Ukraine zorganizowano pogadankę dla uchodźców pochodzących z Ukrainy na temat szczepień w Ośrodku w Romanowie.

Kampania „Zdrowo i bezpiecznie - Pamiętajcie koniecznie” oraz promocja ekologicznego żywienia i aktywności fizycznej miała miejsce na dwóch spotkaniach w Liceum Ogólnokształcącym podczas pikniku ekologicznego i I Turnieju Wagarowicza oraz wydarzenia sportowego „Zabiegany Maków”.

Sekcja Higieny Komunalnej oraz Higieny Pracy we współpracy PSSE Ostrów Mazowiecka oraz KP Straży Pożarnej w Makowie Mazowieckim w ramach **kampanii „Zdrowo i Bezpiecznie – Pamiętajcie koniecznie!”** zorganizowała dwa szkolenia. Pierwsze dotyczyło pyłów drewna jako czynników o działaniu rakotwórczym i przeznaczone było dla przedsiębiorców i służb BHP, drugie szkolenie podejmowało temat zanieczyszczeń Radonem w budynkach użyteczności publicznej. W szkoleniach uczestniczyło 21 osób.

Sekcja Higieny Żywności zorganizowała dwa szkolenia – projekty edukacyjne „Wymogi i warunki dla małej gastronomii”. Szkolenie odbyło się w dwóch turach uczestniczyło w nim łącznie 34 osoby.

Szkolenie – projekt edukacyjny HŻŻ dla Kół Gospodarstw Wiejskich było „Bezpieczeństwo Żywności i produkcji posiłków w tzw. domach prywatnych”. W szkoleniu uczestniczyło 10 osób.

Sekcja Epidemiologii ramach **kampanii „Zdrowo i Bezpiecznie – Pamiętajcie koniecznie!”** była organizatorem szkoleń o następującej tematyce: „Choroby odzwierzęce, ze szczególnym uwzględnieniem wścieklizny. Szkolenie przygotowane było dla przedstawicieli POZ, uczestniczyło w nim 11 osób, drugie szkolenie dotyczyło „Szczepień ochronnych”, uczestniczyło w nim 10 osób.

Sekcja Higieny Komunalnej ramach **kampanii „Zdrowo i Bezpiecznie – Pamiętajcie koniecznie!”** we współpracy z sekcją Epidemiologii zorganizowała szkolenia dla strefy beauty, które obejmowały wymagania sanitarne i bezpieczeństwo w zakresie zapobiegania chorób zakaźnych. W szkoleniach uczestniczyło 29 osób.

Kolejny projekt edukacyjny sekcji HKN ramach **kampanii „Zdrowo i Bezpiecznie – Pamiętajcie koniecznie!”** dotyczył „Jakości wody przeznaczonej do spożycia i przeznaczone było dla operatorów wodociągów i przedstawicieli jednostek samorządu. W szkoleniu wzięło udział 12 osób.

Pracownicy PSSE w Makowie Mazowieckim brali czynny udział w 9 festynach organizowanych przez: Miasto Maków Mazowiecki, Starostwo Powiatowe w Makowie, KGW Drądzewo, Stowarzyszenie Pomocy Liceum, Fundację „Kocham Maków”, Stowarzyszenie Przyjaciele Makowskiej Dwójki w Makowie Mazowieckim, GOUK w Różanie, Gminę Rzewnie, Urząd Gminy Sypniewo

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANIATARNY

W Zapobiegawczym Nadzorze Sanitarnym nadzór jest prowadzony poprzez:

- uczestniczenie w przeprowadzaniu strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w przypadku projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opracowywanych dla terenów gmin i miast
- opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym zwróceniem uwagi na skutki w zakresie oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2023r. poz.1094 ze zmianami)
- uczestniczenie w prowadzeniu postępowania przed wydaniem decyzji środowiskowej w przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z wyłączeniem przedsięwzięć zastrzeżonych dla Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2023 poz. 1094 ze zmianami) i w ustawie z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz.U. z 2023r. poz. 338 ze zmianami) oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
- uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.)
- uzgadnianie w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej obiektów nowo budowanych i przebudowywanych
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

W roku 2023 wydano **cztery opinie** do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów gminy Karniewo i miasta Maków Mazowiecki oraz **pięć opinii** do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów j.w.

W/w dokumenty wymagały przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dlatego też zostały opracowane prognozy oddziaływania na środowisko, których zakres i stopień

szczegółowości wcześniej uzgodniono z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. W okresie sprawozdawczym wydano **dwanaście opinii** określających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, do wprowadzanych zmian w miejscowych planach zagospodarowania terenu oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W przedmiotowych dokumentach analizowane są zagrożenia dla środowiska i proponowane są zabezpieczenia minimalizujące lub zapobiegające emisji gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego, możliwych przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu oraz rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami. W przypadku braku sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej, podawane są inne rozwiązania w zakresie gospodarki wodno – kanalizacyjnej, jak również wprowadzane są zakazy w przypadku ich istnienia.

W 2023 roku wydano **trzy postanowienia**, które dotyczyły: podjęcia zawieszono postępowania z 2022r. na rozszerzenie terenu cmentarza parafialnego w Karniewie; uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji polegającej na budowie farmy fotowoltaicznej w m. Załużnie , gmina Różan oraz uzgodnienia projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego pn. przebudowa i budowa sieci wodociągowej w m. Nowe Gąsewo i Gąsewo Poduchowne, gm. Sypniewo.

Prowadzone postępowanie na rozszerzenie terenu cmentarza parafialnego w Karniewie zakończone zostało wydaniem **decyzji** wyrażającej zgodę na poszerzenie w/w cmentarza na części działki o powierzchni 0,50 ha oraz umarzającej postępowanie na pozostałym terenie wykazywanym w złożonych wnioskach.

W 2023 roku wydano:

- **dwadzieścia osiem** opinii sanitarnych o projektach budowlanych, które w większości dotyczyły obiektów służby zdrowia, sieci wodociągowych, obiektów branży gastronomicznej, użyteczności publicznej , rozbudowy SUW, słonecznej suszarni osadu na oczyszczalni ścieków, toalety publicznej, kompleksu turystyczno – sportowego.

W przedłożonych do uzgodnienia projektach zwracano uwagę na układ funkcjonalny pomieszczeń, rozwiązania dotyczące wentylacji, ogrzewania, c.w.u., instalacji wodno-kanalizacyjnej, oświetlenia, wysokości oraz usytuowania elementów infrastruktury technicznej na terenie działki,

- **cztery** opinie sanitarne do decyzji środowiskowych dla przedsięwzięcia pn. budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 5 MW i 6 MW na terenie gminy Krasnosielc; drogi wojewódzkiej obejmującej teren gminy Czerwonka i Maków Maz.. oraz zakładu przetwarzania odpadów budowlanych w ilości 60000 mg/rok w Makowie Mazowieckim.

- **trzydzieści siedem opinii sanitarnych** dla przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dotyczyło to przedsięwzięć typu: budynki inwentarskie, drogi powiatowe i gminne, instalacje fotowoltaiczne, rozwiązania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, rozbudowy zakładu polepszacza glebowego, studni głębinowej, zakładu produkcji peletu, budowy centrum logistycznego.

Dla w/w przedsięwzięć nie żądano opracowania raportu.

W roku 2023 przeprowadzono **dwadzieścia cztery kontrole** obiektów budowlanych na terenie powiatu. Na podstawie art. 56 ustawy Prawa budowlanego przeprowadzono kontrolę w 15 obiektach, a dla 9 wydano opinie sanitarne na podstawie ustawy o inspekcji sanitarnej. W jednym przypadku obiekt punktu przedszkolnego kontrolowano dwukrotnie ze względu na brak wykonanego zakresu robót w całości zgodnie z posiadanym projektem budowlanym.

Objęte kontrolą objekty to między innymi: zakłady kosmetyczne, gastronomiczne, handlowo – usługowe, agroturystyczne, oświatowe, zakład wytwórni pasz, stacje uzdatniania wody, świetlice wiejskie, zakład PSZOK-u, warsztat samochodowy.

W **dziewiętnastu** przypadkach zgłoszone objekty rozpatrzono w formie „cichej zgody”. Zgłoszenia dotyczyły budynków mieszkalnych jednorodzinnych, sieci wodociągowych, małej elektrowni wodnej, zewnętrznej instalacji gazowej dla zakładu produkcyjnego, pawilonu sportowego i budynku szkoły, rozbudowanych dróg, obiektu suszarni słonecznej osadu na oczyszczalni ścieków.

Wszystkie objekty budowlane kontrolowane były na podstawie opracowanych projektów budowlanych uzgodnionych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego lub rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych.

Pracownik Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wspólnie z sekcjami nadzoru bieżącego przeprowadził powyższe kontrole, jak również konsultował przedłożone projekty przed uzgodnieniem.

Na terenie powiatu powstają nowe odcinki sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. W dalszym ciągu problem stanowi brak składowiska odpadów komunalnych. Na terenie powiatu czynne jest jedno składowisko dla potrzeb gminy Różan. Z pozostałych terenów odpady odbierane są przez wyspecjalizowane firmy i transportowane poza teren powiatu.

GLÓWNE CELE DZIAŁALNOŚCI PSSE W MAKOWIE MAZOWIECKIM W ROKU 2023

Działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad chemikaliami.

Doskonalenie nadzoru sprawowanego przez PSSE w Makowie Mazowieckim na obszarze terenu powiatu makowskiego z wykorzystaniem usług cyfrowych.

Kształtowanie pożądanых zachowań zdrowotnych oraz poprawa zdrowia jednostek i populacji poprzez podejmowanie wyborów sprzyjających zdrowiu i propagowanie zdrowego stylu życia.